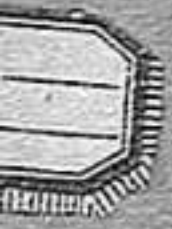
 ATENEU
BARCELONÈS

Sessió Pública Inaugural
del Curs Acadèmic de 1907
a 1908 * * * * *

MINISTERIO DE CULTURA

Sessió Inaugural
del Curs Acadèmic de 1907 a 1908

celebrada'l día 19 d'Octubre de 1907

MINISTERIO
DE CULTURA

ATENEU BARCELONÈS

  SESSIÓ PÚBLICA

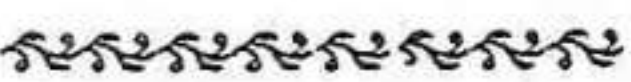
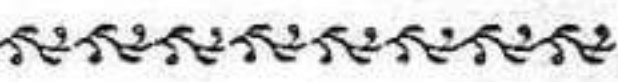
INAUGURAL DEL CURS

ACADÈMIC DE 1907-1908

(19 d'octubre 1907)

MINISTERIO
DE CULTURA

TIPOGRAFIA «L'AVENÇ», RONDA DE L'UNIVERSITAT, 20
 BARCELONA, 1907

MINISTERIO
DE CULTURA

Memoria del Secretari

D. Sixte Quintana

SENYORS:

HA arribat el moment de donar-vos compte de l'any ateneístic de 1906 a 1907, el primer que hem vist transcorre ja definitivament instalats en el nou edifici.

L'adaptació entre'l cos social y la casa per ell escullida no s'ha fet esperar gaire, podent-se dir que queda per complet establerta. Ab tal motiu pot assegurar-se també que s'ha tancat el període de trànsit y vacilació inherent a un cambi de local tant laboriosament dificultós y complicat com el que'ns ocupa. Desentès l'Ateneu d'aquesta mena de preocupacions, es el desitg de la Junta aplicar ara tots sos esforços al desenrotllament de l'activitat intelectual de la corporació y assegurar l'extinció del deute provinent de l'escriptura de compra per tots els medis que li proporcionin així ventatjoses combinacions bancaries com els importants superàbits ab que's tanca'l presupost.

Inventari

Per primera vegada s'ha practicat durant l'exercici de referencia un Inventari general de l'actiu y passiu de la

corporació, obrint-se'l llibre corresponent, en el qual s'anotaran totes les altes y baixes de valor a mida que vagin produint-se. Aquest inventari respon a una doble utilitat: tenir raó detallada dels objectes, mobiliari y utensilis que constitueixen la propietat de l'Ateneu y poder comptar a totes hores, ab una indicació del seu estat econòmic, comparat l'actiu ab el passiu.

Liquidació del presupost

Els càlculs del presupost pera l'any de que's dóna compte han sigut ratificats per la liquidació del mateix. Els gastos líquits ascendiren a 103.640'10 pessetes, y els ingressos líquits a 131.223'20. D'aquesta manera va haver-hi un superàbit efectiu de 27.583'10 pessetes.

El deute extraordinari d'obres y instalació va quedar reduït en bastant més de la meitat, ja que foren pagades, a compte del mateix, 65.064 pessetes, de les quals 24.341 procedien del superàbit expressat, y 40.723 de la venda de 50.000 pessetes Interior, remanent del capital acumulat pera l'adquisició de l'edifici, qual realisació va autorisar la Junta General de 27 de Març de 1905.

Socis

Quasi bé'l mateix s'ha mantingut el nombre de socis durant l'any que m'ocupa: de 1.304 era'l total en 30 de Juny de 1906, dividit en 1.262 residents y 42 transeunts; de 1.312 era'l total en 30 de Juny pròxim passat, dividint-se en 1.285 residents y 27 transeunts.

La tendència, ja senyalada en la memoria anterior, d'augmentar els residents y disminuir els transeunts, sens dubte pel major estímulo que dóna a la primera categoria

la propietat de l'edifici, s'ha vist confirmada durant l'exercici objecte d'aquesta memoria.

De totes maneres l'augment total de socis ha sigut de 8.

Vida corporativa

No pot dir-se intel·lectualment estèril l'any que acaba de transcorre, per lo que's refereix a la vida social. El dia 12 d'Octubre va tenir lloc l'inauguració del curs, y no caldrà que recordi a cap dels presents la magnífica portada que l'allavors President, D. Ildefons Suñol, va obrir a les tasques de la corporació ab son discurs sobre'l concepte del modern municipi. La claretat y noblesa de l'exposició, el domini de la paraula justa, certa reserva y sobrietat així de forma com de conceptes, segons la qual ben clar apareix que l'autor sab molt més de lo que diu, però que no vol dir més que lo necessari; tots aquests y altres signes de plenitud y maduresa de pensament donen a tal discurs el caràcter d'obra mestra de la disertació acadèmica. Bé prou ho demostraren l'atenció ab que fou escoltat desde la primera paraula fins a la darrera, així com les entusiàstiques interrupcions y el llarg aplaudiment final que coronà la lectura, fidel testimoni de l'intensitat d'impressió que havia deixat en un auditori selecte desde tots punts de vista.

Per aquells mateixos dies estava reunit el memorable Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana, al qual acudiren molts distingits investigadors y catalanòfils estrangers. Fou un de tants el savi professor del Liceu de Versalles, M. Amadeu Pagès, que volgué donar a conèixer als socis de l'Ateneu sos darrers y interessantíssims estudis sobre Auzías March. La conferencia, que va tenir lloc el dia 16 d'Octubre, no es un treball de senzilla divulgació, sinó quelcom de fonamental pera l'estudi del gran líric de Valencia, de que'n queden fixats molts punts fins ara

ignorats o dubtosos de la seva biografia y establert l'ordre cronològic de sa llarga obra poètica, abans alterat y confús per les copies y edicions que l'han conservada.

No podia l'Ateneu substreure-s a la grata obligació d'atendre als Congressistes de la Llengua Catalana, y aixís va disposar pera'l dia 18 d'Octubre una recepció especialment dedicada als estrangers y forasters que rendiren a Catalunya y al seu idioma l'homenatge de llur presencia. La recepció quedarà en l'història de l'Ateneu com una de ses dates més esplèndides. No caldria recordar, ja que massa ho recorden els qui m'escolten, ni l'hermós discurs de salutació als hostes eminents que va improvisar el senyor Suñol, ni'l parlament oportuníssim del Dr. Guarnerio, catedràtic de l'Universitat de Pavia; ni les paraules del crític francès M. Calmette; ni les manifestacions dels senyors Saroïhandi, Ciuffo y Palomba; ni la salutació eloqüentíssima de D. Teodor Llorente; ni'l discurs impecable, a un temps perfecte de forma y encès d'escalfor íntima, que va deixar caure, com pluja d'or, sobre l'auditori admirat, la màgica oratoria d'en Joan Alcover. D'aquesta vetllada se'n va despendre com una gran consagració de l'autonomia espiritual de Catalunya, personificada per la seva llengua y una ratificació aportada pel temps a la generosa audàcia d'en Guimerà, reivindicador dels drets de dita llengua desde la cadira presidencial de la corporació.

A partir d'aquest dia sovintejaren les conferències, vetllades, audicions y lectures. El dia 19 va celebrar-se un concert per l'orfeó «Catalunya Nova», dirigit pel mestre D. Jaume Llobera, després d'una conferència preliminar del mateix sobre música popular catalana; el dia 20, el Dr. D. Joseph Antich va donar principi a una serie de cinc conferències, que acabaren el 15 de Novembre, sobre'l tema: *Enfermedades que originan la vejez prematura y medios de combatirlas*, que van atreure nombrosa concurrència y foren escoltades ab interès. El dia 22 d'Octubre, el Rector de l'Universitat de Salamanca, D. Miquel de

Unamuno, diferint a l'invitació de l'Ateneu, va donar una lectura de poesies inèdites, les mateixes que fa poc han aparegut en llibre, y fou escoltat ab reculliment pel públic que omplia'l saló de càtedres, posant-se de relleu la finura de percepció de l'auditori, que subratllava precisament els més llegítims conceptes y novetats de forma.

El dia 25 del mes expressat, D. Francesc d'A. Mas llegí una curiosa conferencia sobre *La futura Exposició Universal de Barcelona*, tractant especialment de la manera d'organisar-la y exposant el plan que de fa temps té ideat pera la mateixa. Altres dues conferencies cridaren molt l'atenció y foren objecte de vius debats, o siguin les que donà en Jaume Brossa'l dia 6 de Novembre sobre *El nacionalisme en l'art y en la literatura*, y el dia 27 del mateix mes a propòsit d'*Els constructors de nacions*. La materia en elles exposada y el criteri de l'autor, oposat a l'excessiva preponderancia de l'element històric o nacional en la cultura dels pobles, donaren lloc a rectificacions y impugnacions, produint un profitós moviment de controversia.

Dignes de tot record foren també les que'ls dies 26 y 30 d'Octubre va donar en Pompeu Fabra sobre *Qüestions de llengua catalana*, tractant especialment de la suposada castellanisació del català, aspecte desinvolt pel conferenciant ab tal seguritat de criteri, tanta fermesa y documentació filològica, que determinà una pleníssima convicció en el públic respecte als punts de vista exposats. En Diego Ruiz començà'l dia 24 de Novembre una serie de conferencies, que seguiren els dies 1.er, 15 y 22 de Desembre, tractant successivament de *l'Interpretació de l'humorisme*, introducció a l'estudi de la Etica; de *L'entusiasme com a principi de tota moral futura*; de *La Música en la filosofia dels Símbols* y de *L'acció de l'ideal en l'Esculptura*, en les quals demostrà novament les altes condicions de pensament y cultura en que's mou la seva inteligencia.

Encara'l dia 29 d'aquell mes (Novembre) el Dr. D. Joseph Falp y Plana tractà'l tema *El nacionalisme català* «propulsor de l'avenç y la cultura, desde'l punt de vista

de la tradició y la naturalesa», objectant ab entusiasme a les idees emeses per en Jaume Brossa en els treballs a que anteriorment m'he referit.

De gran interès resultà la lectura donada'l dia 30 pel jove poeta en Joseph Carner del *II llibre de sonets*, aleshores inèdits. Els aplaudiments ab que fou rebuda anunciaren ben a les clares el triat apreci que la crítica ha vingut a fer, després, de tant exquisida collecció, la qual, a l'aparèixer en llibre, fou dedicada per l'autor a l'Ateneu Barcelonès. No cal dir com la Junta agraeix una distinció tant preuada, creient respondre al sentiment general de la societat.

No menor fou l'èxit obtingut per la lectura de diversos capítols de la novela inèdita d'en Santiago Rusiñol *L'auca del senyor Esteve*, feta pel propi autor el dia 28 de Desembre, davant d'una concurrència nombrosíssima, que no va cessar de riure y aplaudir un sol instant. El dia següent, 29, l'«Orfeó Gracienc» va tenir a bé donar-se a conèixer als socis de l'Ateneu ab un concert que posà de relleu el camí de resolta perfecció artística emprès per aquella massa coral, destinada a esser un dels primers sostenidors de nostre envejable activitat orfeònica. El dia 7 de Janer el jove y laboriós erudit D. Joan Givanel va donar principi a unes nodrides conferencies, que seguiren els dies 15, 22 y 29 del mateix mes, dedicades a l'estudi bibliogràfic de la famosa novela de cavalleries *Tirant lo Blanch*, y ocupant-se dels textos y edicions coneguts fins avuy, de les traduccions castellanés y extrangeres, de les fonts literaries del *Tirant* y de la riquesa y puresa del llenguatge en l'obra d'en Martorell.

Allà a últims de Febrer (dia 21), el distingit escriptor basc D. Francesc Goitia, que's trobava accidentalment a Barcelona, donà a conèixer els més capdals fragments d'un llibre que té a punt de publicar sobre *El Regionalismo, el Patriotismo y el Militarismo*, sobressortint entre elis una encertadíssima exposició de la constitució foral de la seva patria y una molt nova apreciació de les relacions que

Basconia y els seus furs ha mantingut ab el lliberalisme y les guerres civils del sigle passat. El dia 22 del mateix mes Mossèn Jaume Barrera oferí les primícies de la seva traducció catalana de l'*Art Poetica* d'Horaci, precedides d'una introducció crítica escrita ab gran seny y coneixement de la materia. El dia 28 el jove mestre D. Jaume Llobera donà una audició de composicions musicals (romances y cançons), a la qual contribuiren distingides aficionades.

Organización de la enseñanza primaria fou el tema de les conferencies que D. Vicens Pinedo desenrotllà'l dia 23 de Març y 23 d'Abril. El 3 d'Abril tingueren nostres consocis ocasió d'aplaudir als notables artistes germans Emilia y Anselm Ycart en el concert de piano y armonium en que lluhiren ses serioses facultats y selecta preparació. El dia 5 del mateix mes, el jove mecànic italià Marco Rossi exposà un aparell de la seva invenció pera *El transporte aéreo por la electricidad sin fuerza generadora*. De gran importancia foren les dues conferencies, profusament ilustrades ab projeccions, ab que l'infadigable Sanpere y Miquel contribuí a l'història de la pintura catalana y a la revelació de l'escola mitg-eval, tractant d'*Els trescentistes catalans y llurs orígens*. Altra vegada en Diego Ruiz donà mostres de la seva incessant elaboració, explicant quatre noves conferencies, que tingueren lloc els dies 10, 17 y 27 d'Abril y 4 de Maig, sobre l'assumpte general *Los grandes lemas de la política de ideas*, en que passà revista a la crisi del catolicisme desde Pius X; al cas de Polònia en concepte de nació esclavisada; a l'afirmació de la dictadura espiritual y a la relació entre en Lull y la metafísica de la qüestió social.

Encara'l dia 1.er de Juny pogué l'Ateneu oferir el seu saló d'actes públics pera la presentació de tres joves artistes: Elvira Beltran (piano), Antoni Margalet (violoncel) y Marius Vergé (violí), que constitueixen una afirmació més de la serietat de la restauració musical a Catalunya y una penyora de bones esperances. Plena d'amenitat resultà

també la conversa del Dr. Roura Barrios, ilustrada ab mostres gràfiques y dibuixos, sobre les impressions de la primera representació de *Terra baixa* a Praga, y la comparació d'aquell teatre nacional ab el que ha produït a Catalunya l'actual renaixement. Y, per últim, els aficionats a la poesia fruïren de les primícies ab que'l jove poeta Joseph Burgas els donà a conèixer l'aplec de versos *Fruit d'amor*, dies abans d'esser posat a la venda.

Trobant-se a Barcelona l'eminent escriptora Donya Blanca de los Ríos de Lampérez, la Secció de Literatura de l'Ateneu, d'acord ab la redacció de *Feminal*, volgué dedicar-li una vetllada, que va tenir lloc el dia 14 de Juny, y en la qual varen pendre part les escriptores catalanes Donya Dolors Moncerdà, viuda de Macià, Donya Carme Karr y la Comtessa del Castellar, llegint triades composicions, y les senyorettes Maria Teresa López, Mercè Armet y Maria Mauroner, cantant escullides mostres de música popular. Enviaren treballs, que també foren llegits en dita sessió, Na Ignès Armengol de Badia, Maria Antonia Salvà, Gracieta Bassa y «Víctor Català». Al final, la senyora Blanca de los Ríos agrahí l'obsequi per medi d'un brillantíssim discurs, en que tractà de les relacions literaries de Tirso de Molina y Catalunya, tema que, com es sabut, pertany de dret propi a la notable investigadora.

Y, pera acabar ab les tasques del curs, falta fer referencia encara a una conferencia del senyor Ribera y Rovira, donada'l dia 18 com a *Ressenya d'un viatge a Portugal*; a una altra conferencia sobre *Taquigrafia espanyola* (castellana y catalana), donada'l dia 21 pel Dr. Nadal y Mariezcurrena, y a les conferencies-concerts que tingueren lloc els dies 22 y 25, en les quals el mestre Domenech Espanyol tractà de les sonates de Schubert pera piano, donant-ne la primera audició a Barcelona.

No quedaria completa aquesta relació si deixés de mencionar els actes y manifestacions de cultura que han tingut lloc en el local de l'Ateneu, cedit per la Junta Directiva sempre que s'ha tractat d'iniciatives dignes

d'encoratjament. El dia 1.er d'Octubre va celebrar-s'hi l'inauguració de curs dels «Estudis Universitaris Catalans»; continuaren donant-s'hi durant l'any les classes de Literatura catalana, Dret civil, Historia de Catalunya y Llengua y literatura portugueses; y per encàrrec dels mateixos Estudis, D. Manuel Raventós explicà, cada dilluns, una llarga serie de Lliçons de Viti-vinicultura. El dia 22 d'Octubre va inaugurar-se una Exposició de quadros, dibuixos y escultures organisaada pels elements joves que constitueixen l'«Agrupació Artística», als quals no volgué privar l'Ateneu de medis de donar a conèixer ses temptatives de noves orientacions; y el 6 de Desembre va celebrar-s'hi l'inaugural de la «Fundació Catalana de Filosofia». També hi han tingut lloc distintes reunions preparatories pera constitució de nous organismes com l'«Escola dels Desamparats» o la «Lliga de Defensa de Barcelona»; y, en una paraula, s'ha donat hostatge y calor a quantes idees generoses han trucat a les portes de la societat.

Com veyeu, no ha estat curta ni migrada la cullita, ni són molts els anys que's presentin ab semblant abundor. Això mateix fa pensar en la conveniencia d'aprofitar tant bones disposicions pera lo futur, y, deixant a l'espontانيتat individual tot lo que té d'incoercible y feconda, emprendre quelcom de sistemàtic y coherent, bé en forma de cursos, bé en forma de conferencies o estudis serials de problemes contemporanis, entesos amb tota amplitut y neutralitat científiques.

Biblioteca

Les adquisicions han anat en augment, y, ségons totes les probabilitats, hi aniran encara més en el curs pròxim.

La normalisació econòmica de la casa, que's tracta de deixar resolta dins d'aquest plaç, portarà en sí, segurament, els medis de donar un respectable impuls a la com-

pra de llibres, rescabulant en breu temps la paralisació imposada fins fa dos anys per les atencions de la compra de l'edifici, que aconsellaven una vida d'estalvi.

Socis morts

Durant el curs a que's contreu aquesta memoria hem vist desaparèixer de nostre costat bona porció de companys que han emprès l'etern viatge. Heus-aquí la dolorosa llista:

- D. Nicolau Abejer.
- D. Manuel Alòs.
- D. Joaquim Aràjol.
- D. Camil Balaguer.
- D. Joseph Blanch Piera.
- D. Enric Camps.
- D. Timoteu Capella.
- D. Lluís Carreras Aragó.
- D. Manuel Duran y Duran.
- D. Alfons Flaquer.
- D. Jaume Fonolleda.
- D. Pelegrí Giralt.
- D. Tomàs Moragas.
- D. Marian Parellada.
- D. Alfred Mosso y Pou.
- D. Benet Pérez.
- D. Vicents Puiggròs Figueras.
- D. Joseph Serra y Font.
- D. Alfons M.ª Serra.
- D. Joaquim Subirana.
- D. August Tomàs Andreu.
- D. Joseph M.ª Valls y Vicens.

En Duran y Bas

Especialíssima recordació mereix entre'ls socis difunts un nom tant preclar y volgut a l'Ateneu com el de l'Excm. senyor D. Manuel Duran y Bas, que pera tot bon català representa l'encarnació de la més alta ciutadania o patriciat de la terra. Fou un dels més ardits fundadors d'aquesta casa, y per llarg temps ne constituí com l'encarnació y l'ànima mateixa. Tres voltes l'havia presidida, els anys 1867, 1872 y 1876; quan morí no feya deu mesos que se l'havia declarat soci honorari de la corporació, essent el primer y fins ara l'únic pera qui s'ha acordat aquesta excepció. Per lo mateix la seva mort representà pera nosaltres una gran perdua. El seu nom de mestre y jurisconsult exemplar era un dels millors ornaments de Barcelona y havia donat a la tribuna de l'Ateneu no poc del seu innegat prestigi. No cal dir que la Junta va considerar tal perdua com un dol de la corporació y acordà colocar el seu retrat en el saló d'actes públics y dedicar a l'eminent patrici una vetllada necrològica digna de sos mèrits. Recordem-lo ab anyorança, procurant que'l seu esperit y el seu amor a la patria y la justícia no se separin de nosaltres, que així es com els homes selectes s'incorporen a l'essencia íntima del seu poble y se fan consubstancials ab la posteritat.

HE DIT.

MINISTERIO
DE CULTURA

Discurs del President

D. Joaquim Lluhi y Rissech

SENYORS:

ESTIMO pertinent la determinació de les raons, les causes y les lleis que en el nostre temps afirmen la personalitat natural y apoien el dret d'autonomia del poble de Catalunya. Tots ens devem a la constant y fonda preocupació del nostre present y del nostre avenir, de les realitats socials vigents y de les ambicions y les esperances que fan desplegar les aies del nostre esperit colectiu. Y es justíssim que, a l'adquirir plena consciencia de la nostra posició en el món y en la vida, treballem alhora pera descobrir les lleis de la nostra evolució nacional, ab el propòsit de regir-la y accelerar-la.

A Catalunya hi ha 'ls elements que la selecció de l'història atribueix gloriosament a tot cos social ben caracterisat y a tota civilització ab propulsors genuins y propis. S'hi troben una fesomia y un temperament ètnics tant definits com els dels altres pobles del mateix origen; una venerable y rica història, que's remonta a les edats primitives, més o menys amorfes, de l'agrupació humana a Europa; una gran vitalitat econòmica, ab tots els atributs de l'esforç productor de riqueses, entre'ls quals està en evidència una potent indústria; una mentalitat també característica, en la qual se dibuixen y senyalen aspiracions

de naturalesa amplement social, aspectes sempre nous d'activitats y vocacions artístiques; un patrimoni literari considerable; y un sistema robust d'idees y d'estudis, vigorós y permanent estímulo de l'ànima colectiva.

En el nostre actiu social hi figuren dues creacions tant meravelloses y fecondes com la mateixa raça. En primer terme, una llengua nascuda en una de les grans èpoques humanes, quan Roma, senyora del món, moria com organització social y com instrument de dominació política, darrera'l colossal Imperi deteriorat y caigut, en la prodigiosa crisi que feia sorgir arreu d'Europa nacionalitats y civilitzacions que devien a poc a poc recullir y millorar el patrimoni de l'història, oferint amples objectius y obrint nous horitzons a la vida. Y, en segon terme, un cos jurídic, tot un cos de lleis públiques y privades, elaborat per la consciència popular, mereixedor de l'elogi dels publicistes més eminents, viu encara en l'orde civil malgrat les vexacions y el calvari dels sigles de decadència.

Cal reconèixer que aquests elements són demostració d'un poble viu. Y quan aquest poble ha creat un verb, un sistema jurídic, una literatura, un art, una organització pública, una serie de modalitats mentals, un poderiu econòmic, està evidentment en el cas y en el dret propis de les ànimes colectives diferenciades y sòlides, això es, de reintegrar-se en la línia de la seva evolució, d'esser poble palesament y intensament, de reanudar l'esforç de les seves creacions, de tenir tota la llibertat adequada a la virtut del seu fecon treball y propicia a l'aprofitament de les seves energies peculiars. Pel sol fet de l'existència, els pobles tenen aquest dret immanent a definir la propria sort, a regir els seus negocis, a conseguir el seu destí. Ells són les més importants y substantives riqueses humanes, els instruments que procuren l'esplendor de la civilització, els motors insubstituïbles de l'història, els agents del progrés, les forces deslliuradores de l'individualitat. Han de reputar-se sagrats y intangibles, com tot lo que es adquisició vital dels homes. Sense negar les virtualitats de

la raó pura, fins donant-li tot el seu poder, saviament instituit per l'embranchida y l'eficacia de les idees, es precis dir que'l fet de l'existencia d'un poble, senyaladament si no està en dissolució, si no es ni funest ni inútil pera l'avenç humà, si en ell es positiu el misteri de les crisis de creixença, constitueix lo més important en orde als problemes de la vida y la civilització. Y per això es terriblement odiosa l'opressió dels pobles vius, la seva esclavitut, la seva absorció missoneísta per altres pobles, perquè representa'l barbre aniquilament d'energies socials al servei del progrés mundial, molt més barbre que les decapitacions artístiques d'ànimes colectives determinades. Reduir les vides, agotar o cohibir els esforços deslliuradors, matar activitats, es contrariar insensatament l'obra magna de la naturalesa, dirigida a crear, a enfortir, a acumular forces individuals y socials, materials y psíquiques, en la més ampla plasticitat y la més activa convivència, de que depenen essencialment l'evolució y la salut.

Aspiro a establir raons que posen de relleu el dret d'autonomia de Catalunya. Ho faré prescindint absolutament de tota passió política, col·locant-me en el punt de vista dels fets y les generalitzacions sociològiques. Si consegueixo evidenciar que'l nostre poble ha d'obeir y respon a les lleis socials, es una creació natural, un organisme degut a la selecció històrica, ab els elements que l'observació recull en els països en plena vitalitat y en crisi de vigor y creixença, hauré fet efectives les finalitats d'aquest discurs. Y si trobo'ls termes discrets y justos de l'imparcialitat, podré creure realitzada la perfecta concordancia de les grans lleis de la sociologia, propulsores del treball del món, ab les conviccions y les esperances dels meus sentiments patriòtics.

Deixeu-me dir que considero segur, irresistible, l'adveniment de les idees que vaig a exposar-vos. Per la seva indicació esquemàtica quedarà plantejat el nostre problema sociològic, en lo que essencialment fa referencia a les institucions que poden solucionar-lo.

Y deixeu-me afegir encara, com impressió previa d'aquest discurs, l'afirmació segons la qual els catalans caminem, en general, distrets, però molt depressa, pel camí de la llibertat sociològica. Tenim la fortuna immensa de que'ls darrers sigles de centralisació y decadència no'ns han reduït a una cristallisació provincial y amorfa, ni'ns han separat en ànimes colectives irreductibles y rivals. Podem declarar-nos avui, com dèu sigles enrera, per exemple, solidaris en sang, en llengua, en mentalitat, en treball econòmic, en institucions jurídiques, en vida social. Som fills llegítims y continuadors obligats de cent generacions qual civilisació havem de reanudar. Y en el nostre terrer patri, en l'organisme natural que constituïm, en el misteri de la nostra vida, hi ha les nostres arrels individuals y colectives, lligades estretament les unes ab les altres, unides per la comunitat ètnica, com les arrels dels arbres dels nostres boscos seculars, també venerables com representació genuïna de la patria.

* * *

La valoració de la superioritat orgànica està biològicament referida alhora a la diferenciació y la solidaritat.

La superioritat intrínseca correspon als essers vivents en els quals la divisió fisiològica del treball es portada al més alt grau; les seves diverses parts són tant diferents com inseparables; els seus diversos orgues no's poden substituir entre ells, ni tampoc poden viure els uns sense'ls altres; en la seva complexitat orgànica hi ha un màxim de diferenciació, d'autonomia, d'activitat espontània, d'energia creadora y lliure, alhora que un màxim de solidaritat, de cooperació, d'harmonia. Com diu en Fouillée, apoiant-se en les investigacions d'en Darwin, d'en Bäer, de l'Spencer, d'en Clifford, l'acció més orgànica, en certa manera la més viva, la que suposa una vida més intensa, es aquella que ve de dins, no de fòra, la que's caracterisa per l'espontanitat motriu. L'acte que té'ls seus

antecedents fonamentalment en l'organisme, que deriva y surt d'ell mateix d'una manera necessaria, el fa més orgànic, l'aixeca en l'escala vital; pel contrari, l'acte determinat per causes o organismes exteriors, fa que l'organisme se produeixi a manera d'inorgànic, li fa baixar l'escala vital, deprimint la seva intensitat de vida interior.

La diferenciació produeix flexibilitat, determina possibilitats de moure-s en diversos sentits, evita'ls perills de l'automatisme y els danys irreparables de la cristallisació y l'esterilitat. L'autonomia fa a l'esser conscient, li dóna inagotable plasticitat, li atribueix una constant fixació y un vigorós desplegament de forces, el constitueix en col·laborador meravellós de l'evolució y el progrés, eludeix l'acció de les causes desintegrants y disolvents, que són l'aspecte patològic de l'activitat social.

Pel mer fet de la diferenciació s'institueix la solidaritat. La força natural que separa es conexas y concomitant de la força que solidarisa. La divisió del treball orgànic implica y imposa la cooperació fisiològica de l'esser vivent. Y així té lloc la realització progressiva de la vida intensa; així se posen naturalment d'acord les forces propulsores de l'atracció y l'assimilació ab les tendències a la varietat y l'independència; y al propi temps que es vençuda l'immobilitat centrípeta, qual predomini deturaria'l progrés y mataria l'evolució, se consegueix regularisar y frenar la facultat de produir noves adaptacions y successius cambis, tot impedint que la vitalitat centrífuga sigui funesta y disolvent. La solidaritat es més activa, més tangible, més orgànica al referir-se a essers diferenciats, a parts diferenciades d'un esser qualsevol, a la riquesa de processos vitals y de matisos que la naturalesa, sempre variada, se complau en oferir.

Y la llei de diferenciació, correlativa de la llei de solidaritat, s'aplica a tot esser viu, a l'individu, al municipi, a la nació, als estats. A major existència individual correspon major existència colectiva; a major autonomia, més gran activitat social; a major activitat, més intens despla-

gament de forces. Respecteu la diversitat, fins provo-
queu-la tant com ho permeti la cooperació solidaria; féu a
l'home, al municipi, a les regions, als estats, ben diversos
dins d'una amplíssima convivència; destruiu implacable-
ment motllos de coacció, de tirania exterior, de confusió
y d'uniformitat; y així tindreu una suma colossal de forces
actuadores, de riquesa sociològica, y estareu individual-
ment aixecats a la major potencialitat vital, colectivament
sostrets a les causes de destrucció y decadència.

* * *

Els homes han constituït famílies, clans, castes, ciutats,
l·ligues de ciutats, nacions, estats, imperis. Han creat orga-
nisacions nombrosíssimes, desde'ls períodes primitius fins
a l'època contemporània.

Tota l'evolució està regida, principalment, per la llei
de la població, per la llei de la diferenciació y per la
llei de la llibertat. Aquestes lleis són notories y efectives
en tots els funcionaments socials. Desde'ls temps primi-
tius fins avui, hi ha un positiu progrés de la població,
de la diferenciació y de la llibertat. Quan l'evolució no
està pertorbada, quan la marxa es ascendent, quan no's
produeixen accidents històrics de reculada, necessàriament
efímers perquè són antisociològics, la població es més
activa y més densa, la diferenciació es més y més gran, la
llibertat es més ampla y substantiva. Y hi ha concordància
y paralelisme en l'imperi y la realització d'aquestes tres
grans lleis, en les quals se reflexen tots els prestigis y totes
les meravelles de la civilització y l'història. Y això es comú
a tots els pobles, a tots els climes, a totes les modalitats
humanes.

La població no pot ésser reduïda, ni estacionària, ni
miserable. Ella es la base de l'activitat social, dels guanys
successius en benestar y justícia. Per l'aument del seu
efectiu, per la seva agrupació urbana, pels seus prodigiosos
frotaments, per l'intercanvi d'idees que incessantment

provoca, pels afectes, els sentiments y les simpaties que desvetlla, y per l'imantació permanent que determina, han tingut lloc les renovacions que omplen el camp de l'història. Es una gran població qui engendra'l progrés de la riquesa, els esplendors de la solidaritat, les lleis y costums de les quals deriva en bona part la pau social, l'eficax cooperació dels pensaments y els esforços, tot aquest immens treball del gegant colectiu que fa possibles les instal·lacions, els monuments y els tresors acumulats pels sigles.

Però la població no pot estar confosa, amalgamada, indistinta, esclavisada. Ha d'esser diferent y lliure; ha d'oferir una varietat prodigiosa, creixent sempre; ha d'anar conquistant els atributs y els drets de l'espontaneïtat motriu. Y tant la diferenciació com la llibertat s'han d'aplicar a l'home y als agrupaments naturals que ell crea, han d'esser individuals y colectives.

Tot el procés històric no es res més que la verificació ineludible d'aqueixes grans lleis sociològiques. Tots els poders y institucions han d'obeir a la seva aplicació inexorable. Els homes y els pobles són, socialment, més lliures a mida que l'evolució regular se fa efectiva: ho són més avui que en els antics temps; ho seran demà més que avui; ho són més els capdavanters que'ls deturats, els progressius que'ls presoners d'atavismes, els civilisats que'ls barbres. Es llei de les lleis que la substantivitat humana vagi essent plena per la constant realització del procés vital en tots els ordes. Y aquest es el fi essencial de la civilització, fi perseguit ab vigor pels homes de tots els temps, tant pels que han pogut concebir el món per la grandesa de la seva mentalitat, com per aquells que, més netament socials y més anònims, han desconegut la tendència irresistible dels seus esforços.

La llei de diferenciació y la llei de llibertat governen el món y exigeixen el propi govern de l'home y de tot agrupament natural en lo que'ls es privatiu y característic. D'aquí la varietat y la llibertat individuals, en cada sigle de normal evolució més potents y més notories; d'aquí la

varietat y la llibertat colectives, del Municipi, de la Regió, de les Nacions y dels Estats, igualment revelades per la successió històrica; d'aquí l'evolució de les formes de govern, dels poders y de la direcció social, que té lloc, inflexiblement, en el sentit y orientació de la vitalitat diferenciada y lliure alhora, triomfant contra l'imperi de lleis errònies y contra l'esforç d'homes ineptes.

Com l'evolució no es purament formal, sinó real o substantiva, no pot consistir ni en una successió de meres formes de govern, ni en un canvi de poders y autoritats, sinó en un augment positiu de llibertat y de justícia. Per això les formes de govern se modifiquen en favor de la participació actuadora de l'home y dels agrupaments naturals en la direcció dels negocis públics, en el sentit del predomini de la societat sobre 'ls ministeris, en l'orientació de poders regits per la consciència social. Han desaparegut en les grans races els poders absolutistes. Estan desapareixent els poders personals y hereditaris, qual raó d'esser transitoria ha caducat. El règim administratiu, darrer terme de l'evolució de Roma, ha sigut substituït pel règim representatiu o parlamentari. Y aquest constant augment de llibertat, síntoma y fi de l'evolució propiament sociològica, anula 'ls poders excessius, limita y condiciona 'ls poders lligítims, y atribueix efectiva preponderancia al Poder Judicial, orgue de la llei viva.

*
* *

Les tres grans lleis que deixo exposades expliquen l'avenç d'alguns pobles, feliços per l'acord de la seva direcció ab l'evolució sociològica.

La República Nord-americana constitueix un bell model. En el primer terç del segle XVII, Carles I d'Anglaterra otorga la primera carta colonial. Cap al final del mateix segle'l rei Guillem concedeix una nova carta que conté tot un plan de govern polític. En la segona meitat del segle XVIII, les tretze colonies existents refusen obe-

diencia al rei Jordi III y se declaren independents, convertint la carta colonial en Constitució política. Les colònies emancipades se federen, creen la millor de les Constitucions escrites, y empenyen, ab una energia sense exemple, una civilització meravellosa.

L'imperi de les tres lleis fa que'ls Estats Units, segons expressió d'en Pau Bourget, visquin, en cent anys, més que Europa desde'l Renaixement fins avui, y, segons les indicacions de l'Adolf Coste, no arrastrin en el seu treball l'impedimenta ni'l pes mort de les centúries. La llei de la població dóna un resultat grandios: a l'acabar el segle XVII, contenien les colònies 260.000 ànimes: avui hi viuen més de 80 milions; en la segona meitat del segle XIX ha tingut una gran concentració urbana, un nombre considerable de grans ciutats. La llei de diferenciació ha produït l'independència y l'esplendor de la nació y l'autonomia dels tretze estats primitius y dels trenta-tres de nova creació, dels territoris de la República, dels municipis, dels comtats, dels districtes escolars, de tot agrupament administratiu o polític. Y la llei de llibertat es efectiva a favor de l'individu y dels essers col·lectius, y ha engendrat, no solament la separació de les autoritats y la divisió dels poders, sinó la supremacia del poder judicial, garantia del pacte federal y darrera paraula de la llei.

L'immensa vitalitat d'aquest país, profetisada per l'Hamilton en 1774, inventariada per en Bryce y en Wright, sintetisada per en Levasseur en breus y admirables planes, enaltida per la sinergia y el dinamisme de les doctrines d'en Patten, posada de relleu, en fi, per historiadors, economistes y sociòlegs, es conseqüència necessaria dels grans principis que'l regeixen. Ell crea Estats autònoms, al revés dels pobles que volen tenir nacions esclaves, ab greu y funesta infracció de les lleis sociològiques; té territoris que són verdaderes colònies interiors provisionals, però'ls educa, els otorga una autonomia considerable, y els constitueix en Estats en quant la xifra de la seva població y el coeficient dels seus negocis ho aconsellen; fa inofensiva,

mercès a la llibertat, la diferencia de temperament y de raça; respecta arreu, provoca sempre la varietat y l'iniciativa socials, considerant-les propulsores de la seva salut y la seva riquesa; y, tot desplegant energies prodigioses, y tot produint incessantment varietat de detall, diversitat de mètodes y regles, mil y mil matisos locals y regionals, institueix y consegueix una unitat superior que aplega y canalisa les forces patriòtiques, sumant-les en un intens y lliure treball colectiu.

* * *

Les experiències d'Europa obeeixen, en general, al poder de les tres lleis explicades. La seva població era de 180 milions en 1800, s'acostava a 400 milions quan espirava'l sigle. Les seves ciutats, totes petites en 1814, s'han anat fent fortes y denses, sumant 15 milions d'ànimes, en 1890, les que excedien de 500.000 veïns. La diferenciació ha provocat, en els darrers 107 anys, nous Estats, com Bèlgica y Noruega; ha produït dues regions poderosíssimes, al nord y a l'oest d'Anglaterra; ha creat la República federal Suïssa y la Confederació Alemanya; ha fet penetrar l'autonomia a la mateixa Austria; ha donat a llum formes expansives y forces solidaries. Y les crisis de llibertat, ara sagnantes, ara pacífiques, han establert guanys ben positius esdevinguts patrimoni intangible de la civilització.

Els pobles més diferenciats són els que tenen més individualitats fortes, més socialitat alhora; els de població més densa, més matisada y per això mateix més activa; els més rics en grans ciutats, més originals en la seva marxa evolutiva, més esperonats per la vitalitat orgànica. Són ells els que han restaurat y millorat el sentit en que a Grecia y a Roma se comprenia la llibertat, això es, de participació efectiva en la direcció social y en el govern del poble. Y entre ells se troba la poderosa Anglaterra, l'eminent país de l'evolució regular y continua, de les idees y les adaptacions progressives, de la variabilitat inse-

parable de la legalitat, segons la feliç expressió d'en Bagehot, dels drets vius y les llibertats fetes carn, de la consciència social infinidament superior a les seves institucions, als seus poders públics, a les seves lleis y als seus codis.

Són els agrupaments llatins els més refractaris y allunyats del moviment sociològic. No tenen ciutats lliures ni regions autònomes. Els guia l'uniformitat, ara jacobina, ara retrògrada, sempre sectaria. Estan sotmesos encara a la suggestió missoneista y unitaria, oposada absolutament a la feconditat social. Els morts més que'ls vius, l'història més que l'evolució, dominen la seva mentalitat y regeixen els seus negocis. Y si no rectifiquen la seva conducta pera conformar-se ab les lleis sociològiques, poden tenir, pera la gloria del món, menys importancia, per exemple, que la lliure ciutat d'Hamburg, o que les noves regions creades pel geni d'Anglaterra, o que la petita Noruega, que ha lograt passar, seguint vigorosament la propia evolució, de Dinamarca a Suecia, de Suecia a la llibertat colectiva independent. Y si's neguen al desplegament interior, al fecon joc d'activitats autònomes, corren perill de veure's anulats per altres vides més intenses.

El sigle XIX es evidentment de llibertat a Europa. Va equivocar-se'l genial Goethe quan anunciava l'esclavitud de Suïssa engendrada pel règim autonòmic. Els veraders profetes han sigut el gran Humboldt, preconisador de l'importancia essencial y absoluta del desenrotllament humà en la seva més rica diversitat; l'historiador Burke, que condemnava als sectaris que pera crear provincies feien bocins la seva patria; l'ilustre Emerson, que aconsella no deixar-se encadenar mai pel passat, ni en els propis actes ni en els propis pensaments; l'eminent Adolf Coste, autor de la millor síntesi sociològica; y tants altres vidents, definidors de la serie de les lleis mentals, propagadors dels principis a qual aplicació obeeix l'evolució social, grans mestres que'ns ensenyen a esser autors del drama de la nostra vida. Aquests profetes pregonen l'auto-

nomia y la llibertat, la destrucció de l'esperit social homogeni, la lluita permanent y activa contra la cristallisació de les institucions y els poders, de la civilisació y l'història.

* * *

L'Espanya necessita refer la seva organització política, rectificar la seva direcció social, instituir la pròpia evolució.

Es un fet històric l'existència de velles nacionalitats ibèriques, com ho es la dels tretze primitius Estats nord-americans, anteriors a la vigent unió federativa y pares d'ella. Els cossos nacionals que han sigut independents, que han tingut la plenitud dels drets col·lectius, han de aconseguir els drets legals de govern propi en lo que'ls es característic. Les ànimes socials vives són les forces dels Estats; forces que s'han d'aprofitar en comú benefici de totes elles.

Les velles nacionalitats perduren després del seu agrupament sota les mans dels reis absoluts. No les han dissolt els segles de centralisació y absolutisme; no les han destruït les ficcions constitucionals iniciades ab les Corts de Càdiz; no ha pogut ofegar-les l'omnipotència del poder executiu.

La primera Constitució planteja'l problema de la nova divisió territorial, resolt pel Reial Decret de 30 de Novembre de 1833. Les velles regions estan encara nomenades en el Decret que les desquartisa y vol enterrar-les. Les quaranta-nou províncies són un fet que perdura y es aplaudit pels homes que arriben al Govern, ab la sola excepció dels de 1873, que pel projecte constitucional de 17 de Juliol instituïen la divisió filla de la naturalesa y de l'història. La Constitució vigent y la reforma de l'Administració local portada aquest any a les Corts pel Govern d'en Maura, segueixen fidels a l'obra insensata de 1833. Però tot l'esforç de Decrets y Constitucions no ha donat vida a les províncies ni ha derogat la regió: les províncies

són meres realitats de paper, anèmica institució administrativa, succedani y caricatura de l'Estat unitari; la regió subsisteix viva malgrat la llei, forta contra'ls elements de dissolució. Les apariències han canviat, però la realitat es la mateixa. Y la canalissació dels nostres rius vitals no solament no s'ha perdut, sinó que, pel fet mateix de la vida, es més íntima, més ampla y més fonda en les entranyes de les nostres races.

El règim vigent a Espanya ha volgut separar-se de la naturalesa y s'ha convertit en un immens fracàs. Ha fracassat absolutament en tots els ordres, desde la divisió dels poders, perquè solament té l'executiu o administratiu, com Roma en el segle III, fins a l'instrument monetari, respecte del qual ignora l'antiga lliçó d'Aristòfanes, qui deia que la mala moneda fa emigrar la bona, com els ciutadans dolents allunyen els bons. Es una burocràcia sobreposada a pobles oprimits; un parassitisme de clienteles polítiques, basades en el més odiós y atàvic caciquisme; una direcció y un govern ineptament divorciats de l'*élite* social, que ni són ni saben esser el cervell del poble.

En l'època contemporània, o siga en la relació necessària d'Espanya ab els demés països, el fracàs del règim deriva en bona part de que es una acumulació funesta de poders excessius. Y això implica'l desconeixement de que la missió de l'Estat unitari es una missió acabada: representa una manifestació de l'història que vol esser eterna quan davant del progrés dels sigles no es sinó efímera: no es una condició essencial de l'evolució humana. L'Estat ha sigut, però no es ja ni un creador de vides, ni un organissador de pobles, ni un motor de l'ascensió social. Fa ja temps que la civilització ha entrat en el període de l'acció preponderant de la societat, fecondada per l'individu. Y això fonamentalment imposa un canvi d'institucions y de doctrines: el canvi de la centralissació per l'autonomia, de l'omnipotència de l'Estat pel vigor y el treball de la Regió y la Ciutat, de la disciplina o coacció per l'iniciativa

y l'energia de la consciencia individual. L'hipertrofia del poder administratiu y la correlativa atrofia de les activitats socials representen avui, en l'edat del dinamisme, l'error més insòlit y el mètode més funest que poden suportar els homes.

Y si es necessari confessar palesament el fracàs de l'uniformitat y l'existència de les forces y les vides ab aquella incompatibles, l'esforç propulsor del redreçament s'ha d'orientar y canalisar per la diferenciació y l'autonomia. Quan una evolució està pertorbada per haver-se desviat de les condicions creades per la naturalesa, es precis tornar-la al propi camí natural. Y si'l país que's troba en aquest cas està, com Espanya, integrat per nacions antigues, es necessari proveir a l'instauració d'aquestes, convertint-les en llars civilisadores. Perquè altrement l'evolució sociològica no's fa efectiva, y actuen y prenen increment les causes de dissolució.

* * *

Lluiten ardidament a Espanya les forces d'integració y solidaritat ab les forces disolvents. Les primeres deriven de l'aplicació irresistible de les lleis sociològiques, de l'obra intangible de la naturalesa y de l'història, del reconeixement de les velles nacionalitats, lliurement y fortament coordinades. Les segones emanen de la coacció estatista, d'aquest odiós y impossible conformisme social encarnat en el vigent règim. Integren y solidarisen la plasticitat natural, la lliure convivència, els progressos vitals de la població, els vincles econòmics, l'interès suprem de la marxa evolutiva; desintegren l'uniformitat, l'estancament, la decadència, inevitables en l'organització unitaria. La diferenciació nacional provoca sempre síntesis d'harmonia, combinant constantment les activitats orgàniques, enfortint-les per la cooperació íntima de les forces en contacte; pel contrari, la coacció unitaria ofega

les activitats dels organismes, pertorba l'evolució, impideix la creixença de la massa social.

L'organització espanyola es exclusivament mecànica y estàtica. Converteix en antagòniques y irreductibles la consciència colectiva y la consciència individual, imposant a la primera funestes resistències al progrés, obligant a la segona a ésser rebel a les institucions establertes. Determina l'atrofia dels mecanismes de selecció, sacrificant-los a una lamentable concurrència de passions polítiques. Exigeix la més absoluta abdicació del municipi, debilitant l'acció de les forces del país. Prefereix les províncies a les regions, com despreciant l'intens desplegament dinàmic de les vides autènticament nacionals. No sap o no vol veure'l desacord existent entre l'evolució natural y l'obra dels darrers sigles. No li diu res la lliçó tremenda de l'emigració, d'aquesta fallida de vitalitat fatalment correlativa de la desobediència de les lleis sociològiques. Y tot creant un Estat omnipotent, aixamplant les seves immenses prerrogatives, erigint-lo en Déu de la societat, y donant-li un culte y una litúrgia minuciosament descrits en els codis polítics, penals y administratius, refusa'l contacte y compenetració de l'organisme social y l'home, deixa en peu l'antinomia de la llibertat y el poder, y redueix la xifra dels ciutadans que exerceixen drets actius y colaboren útilment en els esforços civilisadors.

Es el nacionalisme la principal força integrant y progressiva per qual actuació Espanya pot refer-se y evolucionar. Contra lo que encara pregonen y pledegen l'egoisme y l'ignorancia, el nacionalisme representa la vigència de les grans lleis abans explicades, o siga, segons la fórmula d'en Greef relativa al progrés humà, l'augment de la massa social, la diferenciació creixent d'aquesta massa, y la coordinació paralela de les parts diferenciades. Es ell qui fa notoria la concordancia de la consciència colectiva y la consciència individual; qui resol saviament l'antinomia de les lleis de conservació y les tendències a la varietat; qui s'apropa a l'individualitat, principi de les inicia-

tives, *primum movens* dels progressos socials; qui procura instaurar el concepte positiu y modern de l'home ab valor propi y existencia autònoma; qui es més propici a l'aglomeració urbana, a l'actuació vigorosa del gran municipi, a la realització adequada del fi de llibertat en cada època històrica més efectiu y fecon; qui, finalment, encarna'l mecanisme de selecció, y pot donar una estimació y un sentit positius tant a les activitats individuals com a la política y al govern del poble.

Y això demostra la llegitimitat y la necessitat de les restauracions nacionals preconisades pels autonomistes. Les imposa l'únic criteri que permet la justa valoració de les organitzacions polítiques y socials, evidentment bones en raó directa de la vida local y de la vida individual que despleguen y afavoreixen, y de les idees que desvetllen y aporten a l'obra evolutiva. Y les demana'l procés de les activitats lliures y solidaries, que institueix més soldadures progressives que combats y frotaments, més unió que lluita, segons la fórmula d'en Guyau.

L'Espanya unitaria presenta tots els símptomes sociològics de la decadència: no té un procés evolutiu propiament contemporani, ni la feconditat social de que es susceptible, ni una direcció política seriosa y hàbil. Podent tenir una gran civilització, deguda a l'iniciativa y l'esplendor de les seves nacionalitats, està pobrament reduïda a les deficiències d'una cristallització administrativa y burocràtica. Perquè'l seu Estat es una suma y una resultant d'energies contrariades y d'organismes y ciutadans esclaus, no consegueix ni una població considerable y rica, ni una gran xifra de negocis, ni les virtualitats creadores que són l'orgull de les grans races. Y mentres segueixi l'orde de coses d'ara, degut a la centralització, seran impossibles l'aixecament y la realització d'ideals, estarà agobiada y depredada la vitalitat del cos social, y no surgirà vigorosa aqueixa esperança en els temps nous que es la secreta font de les humanes energies y el poderós agent de l'història.

Per això s'imposa'l profon cambi de les províncies per les regions, de la centralisació per l'autonomia. Si la regió no existís, la crearia la llei de diversitat a qual imperi solament escapen per l'anulació y la mort les institucions y els homes; l'engendrarien l'augment de la massa nacional, l'irresistible progrés de la llibertat, l'imponderable riquesa dels nostres matisos; y ella seria pera nosaltres no l'estèril veu d'un passat en desacord ab la condició vital d'avui, sinó com la millor de les nostres creacions, com una esperança y un avenir efectius y clars en la llum viva de la nostra consciencia.

* * *

El problema concret de Catalunya reclama l'aplicació y vigencia de les lleis que sostenen, provoquen y afinen la civilisació mundial.

Catalunya no's pot resignar al règim provincial degut a un abús de l'Estat. No té'l dever d'obeir l'impuls aventurer d'una política vana y inepta, mai regida per homes superiors. No ha d'esser reflexe anodí de les activitats burocràtiques y parassitaries. No ha d'acceptar les ficcions de civilisació que dissimulen l'estancament d'una organització administrativa alhora impotent y atàvica. No'n té prou ab l'ofici y el treball de la seva gran ciutat, encara que aquesta constitueixi un 30 per 100 de densitat nacional, un 50 per 100 de vitalitat sociològica. Ni ha de renunciar als drets socials que li han donat l'història y la naturalesa, perquè precisament per raó d'ells pot respondre al propi destí de justícia y llibertat y al general orde de civilisació vigent en tot el món. Cap principi superior de vida, cap suprem interès humà, cap llei natural, exigeix el sacrifici del seu esperit colectiu, tant necessari com el dels altres pobles y races o civilisats o susceptibles de civilisació. El mateix organisme independent de que forma part necessita d'ella com d'un element preciós del propi desplegament evolutiu.

Ni l'existència de tres o quatre Barcelones seria prou ni pera suplir l'ausència de poders y de l'organisme de conjunt, ni pera anular la raó d'esser jurídica del nostre poble. La gran ciutat, com diu en Coste, es el laboratori on se determinen el creixement fisiològic de les races y el creixement psicològic dels esperits; es positivament ella qui ha engendrat els moviments y els canvis evidenciats per l'història, qui ha permès l'eficàcia de l'acció deslliuradora dels homes superiors; però no té mai prou poder y influència pera coordinar colectivament, ab mira a la millora humana, les activitats y les energies de les diferents agrupacions urbanes de tot un poble o raça.

Per això Catalunya té dret a l'autonomia, un dret bio-sociològic consagrat per una consciència colectiva y una història. Aquest dret ha de traduir-se en els poders, les institucions y les lleis públiques y privades que millor responguin als fins individuals y socials genuïnament nostres. Els nostres avis varen crear sigles enrera un cos nacional en les condicions magistralment descrites per en Fustel de Coulanges en quant als temps antics, y per l'Adolf Coste pera tota la civilització evidenciada per l'experiència dels pobles. En algunes generacions posteriors el sentiment nacional semblava moribon, reduït al precari de la llei d'inèrcia social, oposat a les idees de l'Europa del Renaixement, vençut per un nou organisme y per una política forastera. Altres generacions han vist jurídicament negada la vella personalitat y inicuament destruïda la patria en quatre províncies. Un greu agotament social ha permès aquests accidents històrics, apoi encara de les supersticions missoneïstes y regressives. Però'l cos nacional es viu, tant viu per les seves virtualitats com quan aportava les seves creacions al patrimoni dels homes. Y per això reclama'ls atributs de govern propi que les lleis sociològiques li atribueixen.

En la mentalitat dels polítics unitaristes no hi penetren ni'ls principis establerts per la sociologia objectiva ni les savies lliçons històriques. La seva visió es lleu,

actual, presonera d'interessos menuts y vanes apariencies. S'atenen als poders de l'Estat perquè desconeixen la naturalesa social y l'home. No's donen compte dels progressos immanents en la consciencia colectiva, ni arriben, per l'intuició o per l'estudi, a l'entranya del problema de l'evolució, ni saben esser hàbils pilots de la nau social. No tenen cap poderós ideal, cap gran principi que'ls serveixi pera l'imantació dels sentiments y les esperances de la multitud, pera aplegar y dirigir les corrents d'iniciativa, d'energia, de vitalitat disperses en la societat, sovint perdudes per raó de la seva incoerencia y anarquia.

Però davant de la mentalitat dels polítics unitaristes hi ha no solament l'afirmació, sinó les virtualitats y el triomf del nacionalisme. Y per això proclamo netament els drets colectius de Catalunya. Perquè sense oposar-se a l'intensitat de treball de les altres vides ab les quals la propia vida es solidaria, sense sortir de la línia evolutiva que deuen evidentment seguir les nacionalitats ibèriques, la patria nostra ha d'esser reconeguda y instaurada.

* * *

Senyors: Entenc que, per damunt de la direcció social y del règim actuals, el dret d'autonomia de la personalitat regional ha de realisar-se. Crec honradament que l'interpretació sociològica de l'història apoia l'adveniment dels ideals de llibertat colectiva que han encarnat en els autonomistes de Catalunya. Tinc l'esperança de veure en definitiva obeïdes llealment, per la multitud y per l'*élite*, les lleis de constitució de pobles y de constant ascensió social sense les quals no existiria la vida civilisada.

La població, la diferenciació y la llibertat tenen a Espanya una importancia infinidament superior a la que'ls esperits vells atribueixen als articles 10 y 11 de la Constitució de 1812, al Reial Decret de 30 de Novembre de 1833, a la raquítica Constitució de 30 de Juny de 1876, a l'article 271 del projecte de reforma de l'Administració local

pendent de discussió a les Corts, al règim administratiu que ha deturat l'evolució dels pobles. L'imperi de les lleis sociològiques podria proporcionar a Espanya una població de 30 milions, un conjunt poderós de forces regionals y locals actives y autònomes, una llibertat tant gran com la conseguida pels pobles superiors, un aprofitament cada dia més fecon de les facultats industrials, y una direcció intel·ligent, adequada a les seves necessitats. Y solament pel poder y l'eficàcia d'aqueixes lleis poden eludir-se primer, derogar-se després, les altres lleis de depressió social, d'aniquilament y dissolució que han posat y mantenen en vigor la malícia dels polítics unitaristes y la pertorbació insensata de l'obra immortal de la naturalesa.

Jo tinc una fe immensa en les idees y les lleis que han sigut la matèria viva d'aquest discurs. Sento la vibració de la nostra ànima colectiva, la remor misteriosa del seu treball, la seva gestació patriòtica de que'n sortirà'l destí popular. Y tot pensant en els pobles que, com els Estats Units del Nord-Amèrica, saben respectar les regions y fins crear-ne trenta-tres de noves, y tot explicant-me'l procés vital y l'esplendor de les civilitzacions, renovo serenament la meua fe sociològica y dolçament escolto al geni de la patria.

HE DIT.

JUNTA DIRECTIVA

— ANY 1907 a 1908 —

PRESIDENT	D. Joaquim Lluhí y Rissech
VICE-PRESIDENT	» Jaume Cruells y Sellarés
SECRETARI GENERAL	» Sixte Quintana
VICE-SECRETARI	» Joseph M. ^a Draper
TRESORER	» Joan Girona
COMPTADOR	» Pere Santaló
BIBLIOTECARI	» Joan Freixas y Freixas
CONSERVADOR	» Joseph Pascó
VOCALS	» Santiago Gubern Fàbregas
»	» Jaume Massó Torrents
»	» Geroni Moragas
»	» Francesc Pi y Suñer
»	» Joaquim Rivera
»	» Antoni Suñol y Pla
»	» Joseph Thomàs Bigas

Juntes de les Seccions

Literatura

D. Carles de Fortuny	<i>President</i>
» Joan Givanel y Mas	<i>Vice-president</i>
» Joseph Oriol Martorell	<i>Secretari</i>
» Joseph Meifren Roig	<i>Vice-secretari</i>
» Carles Delmàs Netto	<i>Revisor de Comptes</i>
» Pere Santaló	<i>Vocal Directiva</i>
» Jaume Massó Torrents	» »
» Cebrià de Montoliu	<i>Vocal Biblioteca</i>

Belles Arts

D. Francesc Alió	<i>President</i>
» Joseph Llimona	<i>Vice-president</i>
» Joseph Roviralta	<i>Secretari</i>
» Enric Galwey	<i>Vice-secretari</i>
» Pere Domenech	<i>Revisor de Comptes</i>
» Joseph Pascó	<i>Vocal Directiva</i>
» Joseph Thomàs Bigas	» »
» Pere Carbonell	<i>Vocal Biblioteca</i>

Ciencias Morals y Políticas

D. Francesc Layret	<i>President</i>
» Victori Bisbal	<i>Vice-president</i>
» Eduard Vidal Ribas	<i>Secretari</i>
» Claudi Biern	<i>Vice-secretari</i>
» Joseph Ruiz Casamitjana	<i>Revisor de Comptes</i>
» Jaume Cruells y Sellarés	<i>Vocal Directiva</i>
» Santiago Gubern Fàbregas	» »
» Josep Soler y Palet	<i>Vocal Biblioteca</i>

Ciencias Exactes y Naturals

D. Cristòfol Fragnals	<i>President</i>
» Benet Oliver	<i>Vice-president</i>
» Daniel Girona	<i>Secretari</i>
» Joseph Vilumara	<i>Vice-secretari</i>
» Frederic Leon y Luque	<i>Revisor de Comptes</i>
» Joan Freixas y Freixas	<i>Vocal Directiva</i>
» Francesc Pi y Suñer	» »
» Rafel Calvet	<i>Vocal Biblioteca</i>

Agricultura

D. Casimir Brugués	<i>President</i>
» Joseph Roig y Puñed.	<i>Vice-president</i>
» Joan Parés	<i>Secretari</i>
» Joan Ortelli	<i>Vice-secretari</i>
» Francesc Casas y Font	<i>Revisor de Comptes</i>
» Joseph M. ^a Draper	<i>Vocal Directiva</i>
» Geroni Moragas	» »
» Joseph Baltà de Cela	<i>Vocal Biblioteca</i>

Indústria

D. Joseph Vinyas	<i>President</i>
» Pau Brugués	<i>Vice-president</i>
» Andreu Mas y Mas	<i>Secretari</i>
» Antoni Comas Montaner	<i>Vice-secretari</i>
» Joan Romaní	<i>Revisor de Comptes</i>
» Joan Girona	<i>Vocal Directiva</i>
» Joaquim Rivera	» »
» Joan Almirall y Forasté	<i>Vocal Biblioteca</i>

Comerç

D. Damià Mateu Biza	<i>President</i>
» Lluís Garí Cañas	<i>Vice-president</i>
» Enric Baixeras	<i>Secretari</i>
» Joseph Baruel Comas	<i>Vice-secretari</i>
» Joseph Carreras Nolla	<i>Revisor de Comptes</i>
» Sixte Quintana	<i>Vocal Directiva</i>
» Antoni Suñol y Pla	» »
» Rosend Serra y Pagès	<i>Vocal Biblioteca</i>

Llista

de senyors socis per ordre alfabètic

Any d'ingrés	Núm. d'ordre	Cognoms y Noms	Domicilis
1890	340	Abadal, Raimond d'	Rambla de Catalunya, 13.
1907	1198	Abadal Calderó, Joaquim d'	Ronda de Sant Pere, 21, pral.
1895	521	Abella, Joaquim	Princesa, 12.
1903	889	Agell y Agell, Joseph	Salvà, 40.
1888	286	Aguilera, Joaquim	Valencia, 250.
1895	477	Aguilera, Francisco de P.	Corts Catalanes, 593.
1892	406	Aguiló Cortès, Isidre	Casp, 41.
1899	719	Aguiló, Angel	Méndez Núñez, 6.
1907	1236	Agulló, Domingo Joan	Tapineria, 8, tenda.
1880	100	Agustí Saladrigas, Eduard	Marquès de Montroig, 73, Ba- dalona.
1902	130	Agustí Sala, Lluís	Corts Catalanes, 629.
1903	867	Agustí y Sala, Joseph	Elisabets, 4, tenda.
1885	216	Alabart, Agustí	Passatge d'Escudellers, 1.
1896	1260	Albert, Francesc	Call, 10, 1. ^r
1903	845	Alandí Canela, Joan	Casp, 21.
1872	19	Albà, Miquel	Ronda de Sant Pere, 36, 1. ^r
1906	1153	Albella, Manuel	Rambla de Catalunya, 95, 3. ^r
1904	967	Albert Paradís, Francesc	Valencia, 250.
1892	386	Alcayde, Francesc	Balmes, 143, 2. ⁿ
1892	387	Aldrich, Albert	Concell de Cent, 264, 2. ⁿ
1905	1019	Aldrich Sartorio, Antoni	Passeig de Gracia, 18.
1888	674	Alegret, Jaume	Ronda de Sant Pere, 17.
1903	891	Alemaný Casulleras, Francesc	Aragó, 268.
1901	707	Alfonso Quintanilla, Manuel	Diagonal, 440.

1884	210	Alier, Pere	Comerç, 43.
1889	324	Alier Amar, Pere	Comerç, 43.
1899	647	Alier, Llorenç M. ^a	Escudellers, 32.
1892	383	Alió, Francesc	Portaferrissa, 30.
1885	240	Almirall Forasté, Joan	Princesa, 16.
1907	1188	Alomán Carvi, Francesc	Plaça d'Urquinaona, 6, 3. ^r
1888	311	Alomar Font, Joan	Diputació, 233.
1897	551	Alsina, Ferran	Còdols, 16.
1906	1108	Alsina de la Presilla, Jacinto	Passatge del Crèdit, 2, 2. ⁿ
1901	835	Amador, Nicolau	Bruch, 11.
1875	74	Amargós Samaranch, Joseph	Muntaner, 10.
1906	1167	Amargós Bertran, Lluís	Plaça Santa Agna, 9, farm ^a .
1886	243	Amat Sormani, Joan	Ronda de Sant Pere, 7.
1880	115	Amell Jordà, Manuel	Plaça de Catalunya, 18.
1899	607	Amengual, Bartomeu	Aragó, 270.
1904	1218	Ametller, Joseph M. ^a	Clarís, 54, principal.
1880	101	Andreu, Salvador	Rambla de Catalunya, 66
1902	726	Anfruns, Francesc	Fernando VII, 17.
1876	86	Angelon, Manuel M. ^a	Corts Catalanes, 627.
1886	254	Angelon, Lluís M. ^a	Ronda de l'Universitat, 33.
1905	1030	Anglés Civit, Joseph M. ^a	Canuda, 24.
1899	1228	Anguera de Sojo, Joseph O.	Bruch, 42, principal.
1903	854	Anguera Janey, Enric	Mercè, 32.
1889	335	Antich Subirana, Joseph	Fontanella, 8, 1. ^r
1880	106	Aran Serra, Jacinto	Plaça Palacio, 14.
1872	31	Arana, Joan d'	Passatge Méndez Vigo, 3
1889	775	Aranzadi, Telesfor	Corts Catalanes, 635.
1891	651	Arbell, Francesc	Montsió, 4.
1902	788	Arenas, Baró de les	Hotel Inglaterra.
1903	851	Armengol Pereira, Alexandre	Aroles, 3.
1872	28	Armenter, Frederic	Corts Catalanes, 580.
1906	1148	Arnalot, Liceri	Viladomat, 48, 1. ^r
1900	665	Arnau, Eusebi	Plaça Tetuan, 15.
1887	362	Arteaga Pereira, Joseph M. ^a de	Diagonal, 466, 1. ^r
1888	310	Arús, Alfons	Passeig de Sant Joan, 142.
1905	1016	Artigas Albertó, Vicents	Corts Catalanes, 602.
1904	938	Arumí Sauri, Joaquim	Rambla de Santa Mònica, 21.
1881	123	Audouard, Pau	Passeig de Gracia, 35.
1904	915	Augé Iramain, Leonard	Passeig de Gracia, 47.
1874	51	Aulestia, Antoni	Ronda de Sant Pere, 23.
1894	720	Aulestia, Joan	Diputació, 268.

1904	901	Aumatell Tusquets, Francesc	Canuda, 26.
1891	656	Avila, Tiberi	Passeig Diputació, 32 (S. G.).
1898	800	Aymamí Mata, Joseph M. ^a	Aragó, 247.
1906	1068	Aymerich Baró, Joseph	Duc de la Victoria, 12.
1902	770	Bacardí, Baltasar de	Passatge de Bacardí.
1884	574	Bach Delprat, Ernest	Aribau, 27.
1872	33	Badia, Salvador	Ronda de Sant Pere, 18.
1902	765	Baguñà Martra, Joseph	Riera del Pi, 4.
1903	870	Baixeras Felip, Enric	Corts Catalanes, 591.
1905	1049	Baixeras Anguera, Angel	Ronda de Sant Pere, 7.
1893	399	Baladia, Jaume	Lleó XIII (S. G.).
1887	276	Balaguer, Joseph	Balmes, 30.
1881	130	Balagueró, Joan Bta.	Trafalgar, 12.
1907	1215	Balansch Bosch, Joaquim	Fontanella, 17, farmacia.
1893	439	Balcells, Miquel	Clarís, 74.
1876	632	Baltà, Miquel	Rambla de Catalunya, 1.
1897	533	Baltà R. de Cela, Joseph	Corts Catalanes, 566.
1898	568	Baltà de Cela, Antoni	Corts Catalanes, 566.
1898	571	Ballarín, Manuel	Carme, 28.
1907	1244	Banús Moreu, Joan	Corts Catalanes, 702.
1902	742	Bañeras Cateura, Joan	Clarís, 15.
1303	1252	Baradat, Claudi	Passeig de Gracia, 79, 4.
1901	698	Barber Huguet, Pau	Pelayo, 16.
1904	957	Barberà Xatruch, Lluís	Duc de la Victoria, 4, 1.
1906	1158	Barbey, Juli	Baixada de Sobradiel, 1.
1906	1094	Barbry, Felip	Arcs, 10.
1903	888	Barella y Arrant, Miquel	Bruch, 59.
1890	355	Barret, Joseph A.	Vergara, 9.
1906	1144	Baró y Mas, Joseph	Bruch, 61, pral.
1887	261	Bartrina, Francesc	Tallers, 2.
1902	746	Bartrina Fabré, Lluís	Ronda de Sant Pere, 32.
1876	60	Bartrolí, Ignasi C.	Plaça d'Urquinaona, 5.
1902	744	Baruel Comas, Joseph	Lauria, 81.
1895	481	Bassegoda, Bonaventura	Lauria, 7, 3. ^r
1906	1085	Bassa Careny, Joan	Canuda, 13.
1904	966	Baster Riera, Pere	Llauder, 4.
1879	962	Batlle, Emili	Ronda de Sant Pere, 27
1883	188	Batlle, Albert	Passatge ex-Palau, 7.
1879	83	Batllés Beltran de Lis, Marian	Bertran, 44 (S. G.).
1900	664	Batllevell, Juli	Lauria, 2.

1901	713	Bayó y Font, Jaume	Bruch, 6.
1887	284	Bel, Juli	Passatge Bacardí, 1.
1906	1070	Belloch, Comte de	Lauria, 68.
1906	1133	Bellpuig, Marquès de	Rambla de Catalunya, 102.
1873	48	Benessat, Frederic	Montcada, 10.
1875	58	Benessat, Francesc de P.	Aragó, 281.
1872	4	Benet, Francesc	Rambla d'Estudis, 11.
1900	645	Benito, Llorenç	Clarís, 75, 3. ^r
1900	667	Berdaguer, Florenci	Plaça d'Urquinaona, 9
1885	859	Bernadà, Gabriel	Diputació, 290.
1901	856	Bernades, Frederic	Bilbao, 213.
1902	678	Bernis Comas, Albert	Provença, 268.
1872	280	Bertran Maristany, Joan	Ausías March, 8.
1872	411	Bertran, Felip	Clarís, 19.
1875	53	Bertran Rubio, Eduard	Valencia, 247.
1893	420	Bertran Tintorer, Pau M. ^a	Valencia, 247.
1897	554	Bertran, Marc Jesús	Passeig de Gracia, 78.
1901	689	Bertran, Joseph	Clarís, 19.
1902	797	Bertran de Quintana, Miquel de	Canuda, 4.
1906	1168	Bertran y Calderó, Joaquim de	Banys Nous, 14, 2. ⁿ
1880	402	Biada Dalmases, Antoni	Gerona, 120.
1889	329	Biada Viada, Joseph	Clarís, 16.
1903	872	Biern Clota, Claudi	Ausías March, 4.
1903	876	Bisbal Ridaura, Victori	Balmes, 30, principal.
1882	153	Blanch Gasch, Pere	Pla de la Boqueria, 8.
1894	1095	Blanch Sintas, Francesc	Casp, 35.
1897	564	Blanch Benet, Ramon	Trafalgar, 26.
1891	382	Boada, Manuel	Rambla d'Estudis, 10.
1906	1128	Boada Castanyet, Joan	Plaça de Catalunya, 2, 2. ⁿ
1876	300	Bofarull, Francesc de	Arxiu de la Corona d'Aragó.
1884	199	Bofill Pichot, Joseph M. ^a	Aragó, 281.
1903	817	Bofill Soler, Serafi E.	Santaló, 93 (S. G.).
1903	857	Boix, Joan	Sant Pau, 93.
1872	41	Boixet, Ezequiel	Bilbao, 199, 3. ^r
1882	157	Bolíbar Galup, Geroni	Ronda de l'Universitat, 17.
1896	515	Bonastre, Joseph	Passatge de la Pau, 13.
1872	9	Bonay, Frederic	Diputació, 298, 3. ^r
1893	639	Bonay, Alfons	Rambla de les Flors, 25, 2. ⁿ
1896	525	Bonell, Pere	Rambla de Catalunya, 47.
1872	17	Bonet, Joseph	Pelayo, 60.
1891	358	Bonet Duran, Carles	Bisbe, 2.

1883	182	Bordas Altarriba, Frederic	Valencia, 290.
1881	129	Borràs Reduani, Pere A.	Passeig de Gracia, 17.
1891	366	Borràs, Francesc de P.	Corts Catalanes, 646.
1905	994	Borràs y de Palau, Manuel	Vergara, 7.
1872	1	Borrell, Antoni	Escudellers, 76, principal.
1888	304	Borrell, Gabriel	Diputació, 291.
1900	636	Borrell y Sol, Joseph	Comerç, 60.
1881	265	Bory Salvador, Francesc	Ronda de Sant Pere, 36.
1897	560	Bosch Biat, Pere	Vidre, 6.
1902	781	Bosch Casas, Joan	Concell de Cent, 391.
1903	880	Bosch Anfruns, Miquel	Artau, 57 (S. G.).
1906	1106	Bosch Viñamata, Joseph	Fortuny, 13.
1907	1233	Bosch Garriga, Bartomeu	Aragó, 230, 2. ⁿ
1907	1234	Bosch Garriga, Joan	Aragó, 230, 2. ⁿ
1905	1053	Bosom, Joan	Ronda de l'Universitat, 23, 1. ^r
1903	873	Botet y Sisó, Joaquim	Banyes Nous, 15.
1882	982	Botey, Ricard	Vergara, 4.
1883	662	Boy, Santiago	Escudellers, 75.
1905	996	Brau, Paulí	Bailèn, 113.
1907	1258	Bravo Moreno, Ferran	Major, 76, 3. ^r (G.).
1893	424	Brillas Estella, Andreu	Unió, 4.
1874	1073	Brocà Montagú, Guillem M. ^a de	Canuda, 41.
1878	630	Brosa, Antoni	Gíriti, 5.
1885	232	Brosa, Feliu	Fernando VII, 46.
1887	1250	Brosa Roger, Joseph	Hotel Falcon.
1882	179	Brososa, Enric	Molas, 21.
1895	480	Brugada, Joseph M. ^a	Passeig de l'Industria, 40.
1896	1005	Brugada, Lluís M. ^a	Passeig de l'Industria, 40.
1892	390	Brugués, Casimir	Bruch, 44.
1897	552	Brugués Puigdengolas, Pau	Princesa, 58.
1874	62	Brunet, Joan	Ataulf, 5, principal.
1905	971	Bufill, Joseph	Princesa, 21.
1898	567	Burell, Joseph	Còrcega, 294.
1892	392	Burjalés, Adolf	Rosselló, 230.
1903	885	Burgoa Sastre, Joseph	Passeig de Pujades, 4.
1900	640	Busquets, Guillem	Portaferrissa, 4.
1900	778	Busquets, Pere	Párroco Ubach, 48 (S. G.).
1905	1037	Busquets Juncosa, Joseph M. ^a	Passeig de Gracia, 73, 2. ⁿ
1907	1196	Buxaderas de la Cantera, Eduard	Ronda Universitat, 21, 2. ⁿ
1836	207	Buxareu, Geroni	Passeig de Sant Joan, 124.
1893	397	Buxareu, Joan	Ciutat, 11.

1872	20	Buxeres, Lluís	Plaça de Medinaceli, 4.
1893	1157	Buxeres Bultó, Enric	Plaça de Medinaceli, 4.
1887	231	Buxó, Narcís	Aribau, 20.
1896	522	Buxó Prat, Santiago	Rocafort, 9.
1895	478	Cabot Rovira, Joaquim	Plaça de Catalunya, 17.
1895	501	Cabot Rovira, Emili	Passeig de Gracia, 120.
1907	1255	Cabré Puig, Joan	Baixada de Sant Miquel, 2.
1905	1035	Cabrinetty, Tadeu	Assalt, 14.
1905	1245	Cabrinetty, Joseph	Bailèn, 95 y 97, principal.
1883	470	Cahís, Manuel	Avinyó, 7.
1884	212	Cajal Pueyo, Frederic	Duc de la Victoria, 12.
1903	886	Calsina Serra, Joaquim	Plaça de Catalunya, 15.
1878	78	Calvà de Grassot, Joan de	Ronda de l'Universitat, 29.
1884	203	Calvet Nava, Isidre	Rambla de Catalunya, 29.
1888	391	Calvet, Rafel	Girona, 34.
1891	374	Calvet Peyronill, Arnau	Gravina, 10.
1904	943	Calvet Pintó, Eduard	Casp, 48.
1907	1185	Calvó Brosa, Joan	Alta de Sant Pere, 27, 2. ^a
1893	394	Callén, Lluís	Lauria, 11.
1907	1190	Cambó Batlle, Francesc	Ronda Universitat, 14, pral.
1896	517	Campderà Sala, Enric	Passeig de Gracia, 100.
1890	344	Campos, Tomàs	Sant Honorat, 3.
1892	422	Camprodon, Andreu	Plaça Real, 11.
1891	372	Camprubí Mayol, Ramon	Corts Catalanes, 629.
1872	32	Camps Armet, Albert	Plaça Santa Agna, 7.
1887	281	Camps Armet, Carles	Rambla de Catalunya, 37.
1904	964	Canals Pujadas, Bartomeu	Ronda de Sant Pere, 27.
1896	528	Cancio, Joan	Ataulf, 12.
1903	852	Cantijoch, Emili	Tamarit, 129, 2. ^a
1904	945	Cànovas, Antoni	Aragó, 279.
1884	204	Canudas Bordas, Joseph	Ausías March, 8.
1880	97	Cañellas Rodon, Joseph	Mendizàbal, 24.
1905	1205	Cañellas Coberó, Joseph M. ^a	Mendizàbal, 24.
1905	1238	Capdevila Ricard, Antoni	Junqueres, 3.
1897	543	Capella Raventós, Joseph M. ^a	Clarís, 27.
1899	601	Capmany, Aureli	Rambla de Sant Joseph, 11.
1880	111	Carbó Rovirosa, Antoni	Ronda de Sant Pere, 20.
1891	360	Carbó Palau, Francesc	Ausías March, 19.
1893	434	Carbó Rovirosa, Francesc	Mercè, 8.
1880	526	Carbonell, Pere	Lauria, 114.

1899	622	Cardellach, Feliu	Concell de Cent, 276.
1875	57	Cardenal, Salvador	Passatge Mercader, 9.
1905	1012	Cardenal, Felip	Rosselló, 255.
1904	926	Caritg y Bassa, Carmel	Sant Sebastià, 55 (S. G.).
1885	273	Carner Romeu, Jaume	Trafalgar, 10.
1902	737	Carner Puig Oriol, Joseph	Mallorca, 253.
1901	930	Carrera Terrés, Jesús	Rambla de Catalunya, 16.
1872	3	Carreras, Baldiri	Virreina, 1.
1903	882	Carreras Candi, Francesc	Ronda de Sant Pere, 58.
1905	991	Carreras Artau, Tomàs	Rambla de Catalunya, 59.
1905	1022	Carreras Nolla, Joseph	Pau de l'Ensenyança, 1.
1905	1051	Carreras Biayna, Joseph	Montsió, 18.
1895	559	Carroy, August	Passeig de Colom, 17.
1900	634	Carsi, Ignasi	Plaça de Catalunya, 4.
1875	305	Casademunt, Rafel	Passeig de la Bonanova, 67.
1904	893	Casademunt, Francesc	Sobradiel, 6.
1905	1018	Casademunt Valldejuli, Joan	Sobradiel, 6.
1906	1071	Cassadó Valls, Joaquim	Dormitori Sant Francesc, 6.
1884	198	Casades Gramatxes, Pelegrí	Templaris, 3.
1897	565	Casades Gramatxes, Lluís	Templaris, 3.
1893	395	Casals Duch, Paulí	Major, 84 (G.)
1897	537	Casamada, Ramon	Pelayo, 34.
1892	401	Casanovas Degollada, Pere	Passeig de Gracia, 30.
1907	1240	Casanovas y de Vallès, Guillem de	Guardia, 6, principal.
1903	865	Casan Matamala, Joseph	Aragó, 341.
1879	174	Casas-Carbó, Joaquim	Diputació, 275.
1892	409	Casas, Ramon	Passeig de Gracia, 96.
1895	500	Casas Font, Francesc	Lauria, 33.
1901	725	Casas Abarca, Pere	Lauria, 58.
1887	320	Casellas, Raimond	Gerona, 48.
1897	675	Castelló, Geroni	Carme, 84.
1898	590	Castells, Paulí	Diputació, 298.
1880	118	Castellvell, Marquès de	Piaça de Santa Agna, 6.
1888	292	Castellet, Joseph	Travessera de Dalt, 86.
1905	1002	Catà y Catà, Enric	Ausías March, 3.
1907	1187	Cecchini Solà, Joseph.	Assalt, 24, 2. ⁿ
1906	1099	Cerdà y Fàbregas, Joseph A.	Vergara, 6.
1906	1131	Ciervo Perez, Càndid	Rambla d'Estudis, 3, 2. ⁿ
1902	685	Cirici Cortada, Alexandre	Ludovico Pio, 7.
1894	460	Ciurana, Joseph	Concell de Cent, 346.
1905	1029	Clapés de Niubó, Lluís	Casp, 36.

1892	388	Claramunt, Lluís	Ausías March, 43.
1906	1125	Claramunt Arnús, Joseph	Ases, 10.
1882	155	Clivillé Serra, Joseph	Valencia, 261.
1895	418	Clot Junoy, Lluís G.	Alí-Bey, 5.
1883	710	Coderch, Secundí	Alta de Sant Pere, 6.
1881	119	Codorniu Farrés, Pau	Portaferrissa, 11.
1881	125	Codorniu Farrés, Antoni	Portaferrissa, 11.
1902	783	Colom Virgili, Ramon	Còrcega, 241.
1884	1164	Colomer, Raimond	Valencia, 284, entresol.
1872	36	Coll, Marcellí	Plaça del Beat Oriol, 6, 2. ⁿ
1872	140	Coll y Pujol, Joan.	Rambla de Sant Joseph, 27.
1885	527	Coll Corbera, Joan	Plaça de Sant Miquel, 3.
1904	927	Coll y Coll, Manuel	Gerona, 37.
1905	998	Coll Geli, Eduard	Roig, 15.
1906	1154	Coll Rodés, Ramon	Lauria, 8, principal.
1877	75	Collaso, Joseph	Plaça Palacio, 15.
1878	82	Collaso, Enric	Plaça Palacio, 15.
1885	226	Comas Montaner, Antoni	Ronda de Sant Pere, 4.
1896	514	Comas Solà, Joseph	Bruch, 15.
1897	541	Comas, Ricard	Bruch, 15.
1900	644	Comas, César	Corts Catalanes, 613.
1890	633	Comenge, Lluís	Diputació, 351.
1902	774	Comes de Mora, Lluís	Fernando Puig, 27 (S. G.).
1884	195	Companys, Sebastià	Dou, 17.
1896	509	Company Molins, Pere	Princesa, 56.
1881	105	Conde, Eduard	Magatzems del Sigle.
1893	1089	Conde, Ricard	Passeig de Gracia, 82.
1895	442	Conill, Bonaventura	Passeig de Gracia, 46.
1895	487	Conill, Roman	Dormitori Sant Francesc, 4
1903	839	Constansó Vila, Marian	Plaça de Palacio, 15.
1903	840	Constansó Vallhonrat, Eudald	Plaça de Palacio, 15.
1901	1178	Constantí, Antoni	Comerç, 33, 1. ^r
1885	200	Cordomí, Bosch, Pere	Ntra. Sra. del Coll (Vallcarca).
1893	426	Cordomí, Simon	Ausías March, 46.
1872	25	Corominas, Domingo	Bruch, 65.
1876	173	Corominas, Eusebi	Diari <i>La Publicidad</i> .
1883	180	Corominas Llobera, Joan	Plaça de Santa Agna, 2.
1891	367	Corominas Prats, Domingo	Bruch, 65.
1903	879	Corominas Buscarat, Joseph	Rambla de les Flors, 37
1906	1118	Corominas Montaña, Pere	Viladomat, 124, 1. ^r
1902	766	Cornet Palau, Gayetà	Corts, 614.

1905	1015	Cornet Enric, Joseph M. ^a	Ronda de Sant Pere, 56.
1905	980	Coroleu, Wifred	Santa Agna, 21.
1885	215	Cortada Serra, Alexandre	Alt de Sant Pere, 19.
1906	1126	Cortada, Antoni	Bruch, 23, 3. ^r
1889	332	Cortès Aguiló, Lluís	Concell de Cent, 336, 2. ⁿ
1888	313	Costa Guardiola, Antoni	Valencia, 262.
1895	502	Costa, Joan	Domingo del Call, 3.
1906	1136	Costa y Sala, Salvador	Passeig de l'Aduana, 5, 1. ^r
1891	369	Crehuet Llorens, Manuel	Cucurulla, 3.
1903	805	Crehuet Pargas, Eladi	Cucurulla, 3.
1888	316	Crespo, Ignasi	Unió, 15.
1887	267	Cros Xuriguera, Amadeu	Princesa, 21.
1888	295	Cruells, Jaume	Rambla de Catalunya, 12.
1907	1208	Crusat Decrey, Manuel	Diputació, 286, 1. ^r
1889	315	Cruzet, Salvador	Bruch, 42.
1902	741	Cuadras Solà, Joseph de	Dormitori San Francesc, 2.
1895	474	Cusachs, Andreu	Passeig de Sant Joan, 141.
1882	168	Cusí, Manuel	Passeig de Gracia, 86.
1885	259	Courtin, Enric	Passeig de Gracia, 16.
1890	342	Cuyàs, Vicents	Rambla de Catalunya, 31.
1899	604	Cuyàs Guardiola, Joseph	Princesa, 56.
1907	1206	Chaloux, Eduard	Corts Catalanes, 617, 2. ⁿ
1902	756	Dalí Cusí, Rafel	Passatge del Rellotge, 2.
1906	1097	Dalmau Capestany, Joaquim de	Rambla de Sta. Mònica, 33.
1905	976	Dalmases y de Ramos, Pius de	Clarís, 50.
1905	985	Dalmases y de Massot, Manuel de	Alí-Bey, 29.
1898	572	Damians, Adolf	Plaça de Catalunya, 8.
1903	887	Dantrayga Ferrer, Agustí	Riereta, 37.
1903	895	Dantrayga Coloma, Agustí,	Riereta, 37.
1877	260	Danyans, Demetri E.	Rosselló, 224.
1872	330	Deas Caravent, Rafel	Rambla de Catalunya, 94.
1879	301	Degollada, Eduard	Lauria, 42.
1902	760	Delàs y Miralles, Joseph de	Rambla de Catalunya, 15.
1903	846	Delmàs Netto, Carles	Ronda Sant Antoni, 27, 2. ⁿ
1895	483	Deloustal, Raimond	Corts Catalanes, 581.
1896	510	Demestre, Ermengol	Escudellers, 6.
1889	318	Dern Però, Joan	Escudellers Blancs, 6.
1905	977	Deschamps, Enric	Rambla de Catalunya, 125.
1875	47	Dolsa, Lluís	Rambla de Catalunya, 33.

1877	69	Domenech Montaner, Lluís	Clarís, 37, 1. ^r
1880	1079	Domenech Estapà, Joseph	Balmes, 28.
1893	415	Domenech Estapà, Antoni	Triomf, 1.
1899	700	Domenech, Cristòfol de	Diputació, 222.
1902	735	Domenech, Faust	Gerona, 63.
1905	987	Domenech Roura, Pere	Clarís, 37.
1904	951	Doncel Company, Rosend	Plaça d'Urquinaona, 11.
1872	796	Draper, Joseph M. ^a	Lauria, 37, 1. ^r
1904	1182	Ducay, Enric	Bruch, 13.
1897	561	Durall Mataró, Bonaventura	Rambla de Catalunya, 47.
1877	68	Duran Julià, Bonaventura	Mendizàbal, 26.
1881	135	Duran Trincheria, Joaquim	Concell de Cent, 324.
1886	1160	Duran Pruna, Joseph	Aray, 5.
1888	290	Duran, Miquel	Jaume Giralt, 13.
1889	319	Duran Ferreras, Lluís	Passeig de Gracia, 22.
1889	336	Duran Ventosa, Manuel	Governador, 1.
1890	346	Duran Ferreras, Marian	Passeig de Gracia, 22.
1891	365	Duran Ventosa, Lluís	Governador, 1.
1898	576	Duran España, Joan	Valencia, 278.
1901	715	Duran Ventosa, Joseph	Governador, 1.
1872	43	Elias de Molins, Antoni	Passatge de Santa Mònica, lletra A.
1873	202	Elias de Molins, Joseph	Rambla de Catalunya, 37.
1890	350	Elias Bragulat, Joan	Passeig de Gracia, 10.
1903	802	Escalas Chamení, Feliu	Carme, 24.
1897	555	Escriu y Pons, Joseph	Ronda de Sant Antoni, 102.
1902	782	Escrivà Pagès, Guillem	Fernando VII, 7.
1902	793	Escuder Duch, Pere.	Més baix de Sant Pere, 55.
1904	909	Espelta Pastor, Casià	Tallers, 62.
1890	357	Esquerra Vila, Lluís	Passeig de Gracia, 2.
1902	729	Estapé Pagès, Gabriel	Trafalgar, 11.
1888	1065	Esteve, Frederic	Rambla de Catalunya, 54.
1899	603	Esteve Vila, Joan Bta.	Lauria, 17.
1885	220	Estrada, Marian	Rambla de Catalunya, 83.
1906	1083	Estruch Cumella, Joseph.	Corts Catalanes, 615.
1902	755	Fabré Oliver, Joan	Casp, 45.
1881	144	Fàbregas, Gaspar	Diagonal, 416.
1881	223	Fàbregas Mas, Francesc	Portaferrissa, 11 bis.
1886	237	Fàbregas Riba, Antoni	Corts Catalanes, 593.

1906	1122	Fàbregas Fontrodona, Joan	Fontanella, 7, principal.
1899	605	Faig Gelart, B.	Vidrieria, 2.
1901	669	Falguera, Antoni de	Rambla de Catalunya, 42.
1906	1129	Falp y Plana, Joseph	Trafalgar, 26, 2. ^a
1877	59	Falqués Urpí, Pere	Rambla de Catalunya, 60.
1886	255	Faraudo, Ramon	Assalt, 31.
1907	1243	Faraudo Ortells, Eladi	Passatge de la Pau, 8, 3. ^r
1897	547	Fargas, Miquel A.	Rambla de Catalunya, 47.
1904	940	Fargas Margenat, Francesc	Regomir, 8.
1898	1105	Farreras, Pere	Tallers, 7, entresol.
1901	705	Farreras Munner, Miquel	Rambla de Sant Joseph, 14.
1877	67	Farrés, Artur	Mendizàbal, 26.
1882	162	Farriols Anglada, Agustí	Rambla de Sant Joseph, 25.
1906	1077	Fatjó, Santiago	Concell de Cent, 381.
1905	992	Fatjó, Pius	Ausías March, 19.
1906	1091	Fatjó Melcior, Enric	Corts Catalanes, 623.
1872	244	Felip, Victorià	Passeig de Gracia, 18.
1880	112	Fernández, Emili	Rambla de Santa Mònica, 15.
1901	686	Fernández, Eduard	Gerona, 50.
1905	1001	Fernández Rodríguez, Joseph	Pi, 6.
1905	1247	Fernández Argüelles, Segundo	Clarís, 105.
1901	684	Ferran Suñol, Miquel	Gerona, 40.
1902	731	Ferran, Antoni	Clarís, 113.
1906	1150	Ferran Torelló, Lluís	Bruch, 41, principal.
1884	1199	Ferrer-Soler, Lluís	Diputació, 333, 3. ^r
1884	211	Ferrer-Vidal y Soler, Lluís G.	Passeig de Gracia, 105.
1885	239	Ferrer, Marquès de Puerto Nuevo, Baltasar de	Còrcega, 299.
1887	581	Ferrer, Ibo	Pelayo, 60.
1894	472	Ferrer Bàrbara, Joseph	Lauria, 29.
1894	496	Ferrer Puig, Joan	Princesa, 56.
1906	641	Ferrer Portals, Enric	Plaça de l'Angel, 6.
1901	682	Ferrer Ferrer, Joseph	Diputació, 277.
1901	693	Ferrer Vallès, David	Escudellers, 6.
1902	772	Ferrer Anglada, Francesc	Cervantes, 5.
1905	1047	Ferrer-Vidal y Güell, Joan Joseph	Plaça de Catalunya, 12.
1905	1043	Ferrer Escofet, Emili	Ronda de Sant Pere, 8.
1906	1092	Ferrer Maristany, Francesc	Rambla de Catalunya, 6.
1906	1170	Ferrando y Obrador, Bartomeu	Casp, 47, 1. ^r
1899	612	Ferriols Carreras, Francesc	Clarís, 105.
1899	718	Ferriols Garrido, Francesc	Aragó, 289.

1907	1224	Fierz, Hans	Carretera Sarrià, 7, Les Corts.
1902	768	Figueras, Jaume	Hort dels Velluters, 10, desp.
1905	1039	Figueras Vintó, Joseph	Diputació, 306.
1891	376	Figuerola, Lluís	Arc de Sant Ramon, 11.
1905	1026	Figuerola Terrats, Santiago	Ribera, 5.
1906	1096	Figuerola-Ferretti Martí, Pau de	Bruch, 114.
1876	1239	Fiter Inglès, Joseph	Ludovico Pio, 4, 3. ^r
1902	743	Fiter Dasca, Manuel	Rambla de Catalunya, 6.
1906	1107	Flores y Pamies, Teodor	Passeig de la Diputació, 19.
1892	421	Fluvià, Joseph	Plaça Nova, 6.
1906	1104	Fochs, Ramir	Plaça Santa Agna, 7, botiga.
1887	269	Folch Ribas, Francesc	Passeig de Gracia, 25.
1881	114	Folch, Joaquim	Passeig de l'Aduana, 27.
1905	1048	Folch y Font, August	Mercè, 15.
1882	504	Fonolleda, Jaume	Trafalgar, 14.
1890	849	Fonolleda Guardiola, Pere	Rambla de Catalunya, 116.
1872	257	Font Pinoz, Joseph	Gerona, 24.
1881	131	Font del Sol, Enric	Lauria, 21.
1885	518	Font, Ramon	Trafalgar, 12.
1885	218	Font Riera, Eusebi	Passeig de Gracia, 48.
1886	494	Font de Rubinat, Felip	Princesa, 44.
1888	289	Font Milà, Joan	Notariat, 7.
1888	1033	Font y de Boter, Miquel de	Rambla de Catalunya, 113, 1. ^r
1891	351	Font Torné, Manuel	Pietat, 8.
1891	353	Font y de Boter, Joaquim	Elisabets, 9.
1894	449	Font y Gumà, Joseph	Plaça de l'Universitat, 8.
1901	676	Font, Hermes	Mendizàbal, 22.
1905	1219	Font y Sagué, Norbert	Elisabets, 8.
1906	1058	Fontana y Almeda, Albert	Plaça de Montcada, 1.
1877	431	Fontanals, Blay	Mallorca, 216.
1882	1177	Fontanals Arater, Joseph	Valencia, 261.
1905	973	Fontanals, Tomàs	Paradís, 7.
1900	818	Fontbona, Joseph	Abaixadors, 11.
1899	660	Fontrodona, Francesc	Plaça de Catalunya, 20.
1895	625	Fontseré, Eduard	Plaça de Molina, 2 (G.).
1903	812	Forn Casajuana, Lluís	Ludovico Pio, 4.
1901	827	Fornell, Joan	Rambla de Catalunya, 35.
1896	511	Fort Romeu, Joan	Muntaner, 29.
1887	282	Fortuny, Eusebi	Junqueres, 2.
1905	970	Fortuny, Carles de	Casp, 33.
1891	379	Fossas, Juli M. ^a	Banys Nous, 15.

1903	819	Fournier Cuadras, Juli	Corts Catalanes, 642.
1894	443	Foxà de Lasarte, Francesc	Passeig de Gracia, 81.
1890	396	Fradera, Ricard	Mallorca, 273.
1887	264	Fraginals, Cristòfol	Ronda de l'Universitat, 6.
1905	1000	Framis Manent, Joan	Ausías March, 37.
1903	884	Francisco y Maymó, Carles	Santa Agna, 27.
1887	810	Franquesa Gomis, Joseph	Major, 50 (G.).
1884	256	Freixas y Freixas, Joan	Ample, 3.
1888	314	Freixas Sabater, Artur	Concell de Cent, 266.
1907	1195	Fuentes Llosetles, Enric de	Valencia, 231, 4. ^t
1906	1137	Furnells Solé, Joan	Corts Catalanes, 492.
1882	950	Fuster y Fuster, Marian	Rambla de Canaletes, 8.
1901	937	Fuster Fabra, Ferran	Rambla de Canaletes, 8.
1902	785	Gabarró, Albert	Fontanella, 8.
1904	965	Gabarró, Antoni	Ausías March, 52.
1895	499	Galbany, Joseph	Ataulf, 12.
1896	671	Galceran, Celestí	Valencia, 312, 2. ⁿ
1899	593	Galera Planas, Ramon	Templaris, 3.
1878	81	Galí Ferrer, Carles	Passeig de Gracia, 77.
1906	1069	Galí Lalande, Ricard	Fontanella, 6.
1882	126	Galobart, Joan	Plaça Medinaceli, 6.
1887	266	Galve, Juli	Passatge de Colom, 2.
1903	1165	Galwey y Garcia, Enric	Lauria, 33, 3. ^r
1878	76	Gallard, Artur	Regomir, 7.
1907	1230	Gallart, Joan M.	Rambla Catalunya, 10, pral.
1881	139	Garcia Faria, Pere E.	Príncep d'Asturies, 15 (S. G.).
1901	914	García de Paredes, Vicents	Gerona, 122.
1906	1152	Garcia Faria, Sebastià	Clarís, 66, principal.
1881	124	Garí Cañas, Lluís	Passatge del Relotge, 3.
1888	308	Garí Cañas, Joseph	Passatge del Relotge, 3.
1879	93	Garriga Miquel, Francesc	Carme, 9.
1890	345	Garriga Miranda, Rupert	Rambla de Catalunya, 8.
1891	352	Garriga Massó, Joan	Casp, 38.
1902	789	Garriga Roig, Manuel	Corts Catalanes, 637, pral.
1903	841	Garriga Roig, Pere	Corts Catalanes, 639.
1904	903	Garriga Turró, Felip	Petritxol, 18.
1896	516	Garriga Roig, Joseph	Rambla de Canaletes, 8.
1907	1254	Gasòliba Carbonell, Cecili	Passatge de Bacardí, 1, botiga.
1875	55	Gassó y Martí, Joseph	Ample, 31.
1880	116	Gasol, Isidre	Ronda de l'Universitat, 33.

1884	206	Gasol, Antoni	Rambla de Catalunya, 9.
1903	808	Gassol Millé, Tadeu	Fortuny, 9.
1902	784	Gatell Carbó, Víctor	Parc, 3.
1903	813	Gatell Carbó, Esteve	Escudellers, 82.
1905	1032	Gatvillaró Gili, Joan	Clarís, 65.
1891	1227	Gay, Joaquim M. ^a	Balmes, 113, 1. ^r
1903	988	Gelada, Jordi	Lauria, 46.
1902	734	Genové Soler, Pere	Rambla del Centre, 3.
1901	703	Gil Ramonet, Enric	Aribau, 155.
1903	864	Gil Llopart, Leopold	Valencia, 251.
1881	113	Gili Riera, Joseph	Santa Agna, 6.
1890	722	Gili Moncunill, Isidre	Casp, 21.
1894	469	Gili Roig, Gustau	Universitat, 7.
1898	587	Giné Masriera, Artur	Rambla de Catalunya, 116.
1901	699	Ginestà, Joseph M. ^a	Provença, 290.
1899	620	Giol Figuerola, Rosend	Concell de Cent, 318.
1907	1193	Giol, Càndid	Passeig de Gracia, 2, botiga.
1883	192	Giralt y Giralt, Ernest	Mercè, 32.
1895	485	Giralt Verdaguer, Joaquim	Corts Catalanes, 620.
1906	1149	Giralt Ubach, Domingo	Provença, 266, 2. ⁿ
1872	37	Giraudier, Antoni	Rambla Catalunya, 29, entr.
1903	821	Girshausen, Adolf	Aragó, 259.
1883	164	Girona Vidal, Manuel	Ample, 2.
1888	271	Girona, Ignasi	Passeig de Gracia, 19.
1899	663	Girona, Daniel	Riera de Sant Joan, 10.
1890	331	Girona Vilanova, Joan	Plaça de Catalunya, 14.
1881	138	Gispert Ferrater, Joaquim de	Lleona, 14.
1893	947	Givanel y Mas, Joan	Villarroel, 45, 2. ⁿ
1905	972	Godoy Casals, Joseph	Pi, 16.
1883	184	Golorons Callol, Carles	Panses, 5.
1899	679	Golorons Juncà, Ramon	Panses, 5.
1888	294	Gómcz Llacuna, Joseph P.	Valencia, 195.
1904	911	Gómez Carbonell, Francesc	Corts Catalanes, 625.
1907	1216	Gómez Acebo, Ricard	Govern Militar
1902	733	Gomis Costa, Trinitat	Passeig de Gracia, 17.
1906	1087	Gomis y Güell, Miquel de	Rambla dels Estudis, 10.
1897	539	Góngora Tuñon, Josep	Diputació, 264.
1888	302	Gorgot, Joseph	Muntaner, 67 bis.
1886	258	Gorostegui, Enric	Montcada, 21.
1907	1209	Gorostegui Rosillo, Joan	Rambla de Catalunya, 18, 3. ^r
1903	834	Granell, Geroni	Mallorca, 219.

1872	21	Grases, Antoni	Carme, 15.
1881	145	Grassot, Roman de	Passeig de Gracia, 88.
1872	10	Grau, Francesc	Passeig de Sant Joan, 124.
1904	958	Grau Granell, Francesc	Clarís, 36.
1904	1080	Grau Delgado, Jacinto	Rambla de Catalunya, 89.
1903	831	Graupera Costa, Joan	Argenteria, 65.
1872	29	Grenzner, Eduard	Mercedes, Villa Paz (S. G.)
1878	758	Griera Dolcet, Joseph	Vergara, 11, 1. ^r
1907	1210	Gros Mas, Marian	Rambla de Catalunya, 42, 1. ^r
1889	328	Gual Compte, Francesc	Avinyó, 18, 2. ⁿ
1907	1192	Guamis, Antoni	Bailèn, 42, 3. ^r
1905	1055	Guarro Casas, Lluís	Ample, 46.
1889	393	Gubern Fàbregas, Joan	Passeig de Colom, 17.
1902	749	Gubern Fàbregas, Geroni	Passeig de Colom, 17.
1902	750	Gubern Fàbregas, Santiago	Passeig de Colom, 17.
1872	15	Güell, Eusebi	Assalt, 3.
1895	960	Güell Lopez, Joan Antoni	Torra Amat (Sarrià).
1897	757	Güell Lopez, Eusebi	Alí-Bey, 3.
1905	1024	Güell, Claudi	Assalt, 3.
1890	338	Guerra Estapé, Jaume	Ronda de Sant Pere, 62.
1875	56	Guimerà, Angel	Petritxol, 4.
1904	899	Gurt Pujol, Eduard	Rambla de Catalunya, 12.
1878	79	Henrich, Manuel	Còrcega, 347.
1903	829	Henry, Lluís A.	Diagonal, 462.
1897	562	Herberg, Huch	Tallers, 4.
1888	297	Hill Feliu, Jaume	Rambla de Catalunya, 25.
1907	1183	Hita, Felip de	Més alt de Sant Pere, 27, 2. ⁿ
1898	591	Homar, Gaspar	Canuda, 4.
1891	377	Homs, Joaquim	Pelayo, 9.
1905	1027	Horta y Boadella, Joaquim	Méndez Núñez, 7.
1898	569	Hurtado, Amadeu	Plaça de Catalunya, 22.
1882	154	Iglesias, Andreu	Casp, 21.
1894	464	Iglesias Roig, Isidre	Balmes, 10.
1899	618	Iglesias Balart, Francesc	Corts Catalanes, 629.
1904	935	Iglesias Badia, Feliu	Viladomat, 82, 1. ^r
1886	245	Illas Fabra, Manuel	Vergara, 3.
1872	23	Imbert de Janer, Joan	Passeig de Gracia, 37, 2. ⁿ
1882	159	Iranzo, Ubald	Passeig de Gracia, 61.
1883	925	Iturralde, Antoni	Corts Catalanes, 687, 2. ⁿ

1882	167	Jacas Matheu, Joseph	Rambla de Catalunya, 88.
1903	847	Jacas Matheu, Jaume	Cervantes, 5.
1902	759	Janer, Ignasi de	Carme, 106.
1881	181	Jaumandreu Puig, Ignasi	Rambla de Santa Mònica, 2.
1896	523	Jaumandreu, Eugeni	Rambla de Santa Mònica, 2.
1896	524	Jaumandreu, Antoni	Rambla de Santa Mònica, 2.
1901	704	Jaumandreu, Leopold	Lauria, 116.
1904	941	Jaumandreu Puig, Alexandre	Rambla de Santa Mònica, 2.
1904	1064	Jaumandreu Borràs, Francesc	Passeig de Gracia, 16.
1880	476	Jaume, Francesc	Tallers, 66.
1879	88	Jensen, C. B.	Passatge del Comerç, 4.
1900	635	Jorba Romaña, Emili	Corts Catalanes, 692.
1906	1098	Jordà, Carles.	Clarís, 20.
1902	1034	Jordán de Urries, Joseph	Valencia, 246.
1886	249	Jordi Martinell, Joseph	Passeig de Gracia, 79.
1892	405	Juan y Torné, Albert	Corts Catalanes, 554.
1905	1036	Julià y Pons, Antoni	Plaça d'Urquinaona, 11.
1905	1044	Julià Serrahima, Francesc	Groc, 3.
1879	1124	Junoy, Emili	Plaça de l'Universitat, 3, 3. ^r
1888	306	Kramer, Martí	Rambla de Catalunya, 112.
1891	359	Labarta, Lluís	Casp, 15.
1892	435	Lang, Pere	Aragó, 282.
1902	761	Langeheldt, Emili Carles Francisco	Rambla de Canaletes, 11.
1906	1061	Lanzon, William	Aragó, 221.
1872	2	Lapeyra, Leandre	Basea, 42, 2. ⁿ
1905	968	Larrañaga, Enric	Sant Pau, 4.
1882	152	Larratea Catalan, Enric	Bisbe Morgades, 21 (S. G.).
1904	928	Layret Foix, Francesc	Sant Pau, 6.
1892	408	León Luque, Frederic	Provença, 185.
1895	1115	López Bentura, Antoni	Rambla del Centre, 20.
1899	650	López Brea, Cast	Provença, 241, 3. ^r
1906	1127	López Llovet, Albert	Passatge de la Pau, 11, 1. ^r
1906	1173	López Lloret, Manuel	Avinyó, 32, 1. ^r
1901	916	Luna Pérez, Miquel de	Corts Catalanes, 623.
1876	61	Lupresti, Plàcid	Corts Catalanes, 562, 3. ^r
1905	1112	Luque, Enric de	Passeig de Gracia, 102, pral.
1890	349	Llagostera Pascual, Lluís	Ausías March, 3.
1904	1226	Llampayas Lluveras, Joseph	Concell de Cent, 290, 2. ⁿ

1887	1202	Llanés, Enric de	Balmes, 54, principal.
1901	673	Llatas, Emili	Còrcega, 285.
1872	13	Llavallol, Joseph	Cristina, 2.
1881	721	Llave, Diego de la	Assalt, 10.
1883	419	Llave, Manuel de la	Corts Catalanes, 639.
1879	90	Llenas Ventura, Artur	Valencia, 245.
1903	843	Lleó Morera, Albert	Passeig de Gracia, 35.
1902	754	Llimona Brugués, Joseph	Diputació, 277.
1901	708	Llinàs Oliver, Llätzer	Balmes, 24.
1872	44	Llobateras, Martirià	Banys Nous, 3.
1901	946	Llopis, Rafel	Assalt, 57.
1897	540	Llorens, Ramon	Barbarà, 6.
1897	1046	Llorens Clariana, Antoni	Balmes, 61.
1904	1253	Llorenç Clariana, Eduard	Plaça de Letamendi, 30, 1. ^r
1889	495	Llovera, Artur	Clarís, 19.
1904	933	Llubià Barau, Venceslau	Casp, 48.
1883	178	Lluch Roman, Emili	Alí-Bey, 27.
1898	579	Lluelles, Joseph	Bisbe Morgades, 15 (S. G.).
1898	580	Lluhi y Rissech, Joaquim	Pont de la Parra, 3.
1894	441	Llusà Ferran, Rafel	Pelayo, 3.
1895	563	Llusà Ferran, Carles	Pelayo, 3.
1889	809	Madirolas Tomàs, Francisco J.	Aragó, 336.
1893	433	Madorell, Miquel	Casp, 38.
1886	241	Magdà, Jordi	Pelayo, 14.
1895	492	Magriñà, Francesc	Major, 118 (B.).
1899	613	Majevosks, Ladislau	Provença, 316.
1881	700	Malet, Gaspar	Fenosa, 3.
1873	45	Maluquer, Eduard	Pelayo, 1.
1888	298	Mallofré, Eduard	Santa Mònica, 2.
1906	1117	Mallol, Francesc d'A.	Ample, 64, 2. ⁿ
1880	95	Mansana Terrés, Joseph	Corts Catalanes, 641.
1902	736	Mañé Janer, Antoni	Corts Catalanes, 587.
1886	209	Maragall Gorina, Joan	Alfons XII, 79 (S. G.).
1902	959	Marés, Andreu	Cabanyes, 59.
1905	997	Marfà Clivillés, Santiago	Balmes, 26.
1881	219	Margarit Coll, Felip	Mendizàbal, 25.
1884	228	Marial Tey, Juli	Casanova, 48.
1897	681	Mariné, Agustí	Ronda de Sant Pere, 30.
1883	169	Maristany, Pere G.	Rambla de Catalunya, 83.
1887	235	Maristany Olivé, Alfred	Rambla de Catalunya, 83.

1897	546	Maristany, Feliu	Cristina, 7.
1898	646	Maristany, Salvador	Masnou.
1902	769	Maristany, Alexandre P.	Passeig de Gracia, 38.
1907	1197	Maristany Rosés, Isidre	Passeig de l'Aduana, 19.
1903	833	Marquès Puig, Manuel	Valencia, 288.
1877	80	Marquet, Ramon	Portadores, 5.
1883	177	Marquet, Manuel	Portadores, 5.
1883	183	Marquet, Enric	Portadores, 5.
1897	531	Marsans Peix, Lluís	Rambla de Canaletes, 2.
1905	1010	Marshall, Ernest	Via Diagonal, 115.
1899	599	Marsillach, Adolf	Valencia, 214.
1881	133	Martí Beya, Miquel	Passeig de Gracia, 32.
1885	221	Martí Julià, Domingo	Major, 84 (G.).
1887	414	Martí, Ricard	Clarís, 110.
1889	321	Martí Sallent, Pau	Casanova, 63.
1893	429	Martí Ballés, Joseph O.	Portaferrissa, 17.
1899	609	Martí Martí, Ricard	Magdalenes, 6.
1901	764	Martí Sabat, Joseph	Corts Catalanes, 649.
1907	1235	Martí, Baltasar	Ronda de Sant Pere, 52, 2. ⁿ
1883	191	Martín Mora, Virgili	Gerona, 24.
1887	279	Martín Montellà, Avelí de	Plaça Real, 10.
1898	532	Martínez Serriñà, Arnau	Plaça de Catalunya, 3.
1898	575	Martínez Domingo, Antoni	Passeig de Gracia, 34.
1903	811	Martorell, Joseph O.	Aragó, 282.
1903	860	Martorell Terrats, Geroni	Gerona, 15.
1888	368	Maryé Bru, August	Pelayo, 42, tenda.
1888	303	Mas Julinés, Francesc d'A.	Corts Catalanes, 625.
1902	792	Mas y Mas, Andreu	Bruch, 55.
1903	869	Mas Torroja, Joseph	Casp, 57.
1904	918	Mas y Nadal, Teodor de	Aragó, 331.
1905	1007	Mas Bagà, Joan	Valencia, 348.
1903	828	Masip Gumà, Joseph A.	Pelayo, 54, 1. ^r
1872	26	Masriera, Joseph	Fernando VII, 35.
1881	142	Massana Pujol, Agustí	Rambla del Centre, 9.
1902	989	Massanet, Enric	Rambla de Sant Joseph, 28.
1883	186	Massó y Torrents, Jaume	Rambla de Catalunya, 38.
1885	224	Massó Bru, Amaro	Ronda de Sant Pere, 11.
1905	975	Maspons Anglasell, Antoni	Bonsuccés, 13.
1872	39	Mata y Pons, Llorenç	Rambla d'Estudis, 11, pral.
1881	143	Mata y Sala, Lambert	Tantarantana, 9.
1883	185	Matas Barris, Joseph	Balmes, 65.

1904	906	Matas Moreda, Ramon	Barbarà, 14.
1886	236	Mateu Biza, Damià	Peu de la Creu, 6.
1897	534	Mateu Murt, Joan	Bailèn, 7.
1899	602	Mateu Mora, Manuel	Passatge de Madoz, 5.
1899	701	Mateu Mora, Joaquim	Passatge de Madoz, 5.
1877	65	Matheu Fornells, Francesc	Corts Catalanes, 643.
1904	904	Maymó Cabanellas, Joan	Ronda de Sant Pere, 48.
1883	175	Meese, Carles	Princesa, 55.
1886	253	Mehren, A. de	Bruch, 114.
1882	816	Meifren Roig, Joseph	Fernando VII, 6.
1907	1225	Melcior Farré, Víctor	Concell de Cent, 255.
1897	529	Mentruit, August	Rambla de Catalunya, 72.
1883	189	Mercader Sacanella, Manuel	Bilbao, 203.
1893	425	Mercader, Joan	Bilbao, 211.
1893	1114	Mercader y de Borràs, Lluís de	Rosselló, 213, pral.
1905	986	Mercader Marina, Pau	Bilbao, 203.
1876	1003	Milà y Pi, Joseph	Plaça de Sant Jaume, 2.
1895	488	Millà Figuerola, Antoni	Aragó, 191, 2. ^a
1897	815	Millet Villà, Francesc	Trafalgar, 14.
1901	723	Millet Villà, Pere	Balmes, 13.
1907	1257	Millet Villà, Salvador	Ronda de l'Universitat, 17, 3. ^r
1905	993	Millet Cunill, Joan	Passeig de l'Aduana, 21.
1905	984	Minguella y Bardi, Joseph	Ronda de Sant Antoni, 86.
1899	606	Miquel Planas, Ramon	Rambla de Santa Mònica, 23.
1901	836	Miquel Caballer, Joseph	Via Diagonal, 125.
1904	921	Miquel Bonet, Llorens	Cervantes, 4.
1902	745	Mir Pujol, Francisco de P.	Comerç, 9.
1902	748	Mir Pujol, Joan Bta.	Comerç, 9.
1883	227	Mirabent Jutzet, Joan	Rambla de Canaletes, 5.
1882	158	Miret Serra, Joan	Sant Pau, 4.
1885	229	Miret, Joaquim	Diputació, 289.
1902	747	Miret Maymir, Manuel	Rambla de Catalunya, 95.
1903	878	Miró Rurell, Joan	Vergara, 1.
1904	954	Miró Trepà, Laureà	Corts Catalanes, 606.
1881	763	Mitjans, Bartomeu	Rambla de Catalunya, 47.
1899	617	Mitjans Burés, Lluís	Còdols, 20.
1903	873	Mitjans, Pau	Ronda de Sant Pere, 56.
1906	1166	Modet, Lluís	Cerdanya, 13, principal.
1904	907	Mogas Cortès, Manuel	Plateria, 26.
1900	661	Molés Ormella, Joan	Balmes, 19.
1890	371	Moliné Brasés, Ernest	Junqueres, 14.

1891	370	Moliné de Castro, Manuel	Ronda de l'Universitat, 35.
1901	697	Molins, Carles de	Passatge del Rellotge, 2, 1. ^r
1903	897	Moll Ginferrer, Joseph	Més baix de Sant Pere, 65.
1891	932	Monegal, Trinitat	Passeig de Gracia, 35.
1901	898	Moner, Marian	Plaça de Catalunya, 4.
1887	230	Monés, P. J.	Mallorca, 234.
1906	1132	Monmany, Joseph	Ronda de Sant Antoni, 9, 2. ⁿ
1907	1229	Monset Loyola, Cayetà	Clarís, 30, principal.
1903	1006	Montaner, Antoni	Rambla de Catalunya, 43.
1886	944	Montellà, Antoni I. de	Corts Catalanes, 618.
1906	1086	Montero Martí, Joseph	Rambla de Canaletes, 6.
1893	423	Montanyola, Pere	Balmes, 24.
1904	1163	Montanyola, Jacinto	Passeig de Gracia, 4.
1872	160	Montgomery, Carles	Rambla de Catalunya, 18.
1896	1220	Montoliu, Cebrià de	Muntaner, 171.
1897	595	Montoliu, Joseph de	Aragó, 271.
1897	924	Montoliu, Manuel de	Lauria, 129, 4. ^t
1899	600	Monturiol Mata, Emili	Ronda de l'Universitat, 14.
1903	850	Mora Graupera, Artur	Argenteria, 65.
1879	583	Moragas Pomar, Lluís	Concell de Cent, 284, pral.
1893	822	Moragas Rodés, Geroni	Gignàs, 39.
1903	842	Moragas Rodés, Vicents de	Petritxol, 5.
1899	615	Morelló, Joaquim	Portal de l'Angel, 21.
1905	1014	Moreno Morcillo, Laureà	Bruch, 46.
1886	251	Morera, Ricard	Ample, 19.
1882	170	Maya Caragol, Angel	Passeig de Gracia, 65.
1888	1200	Munner, Joseph	Ciutat, 5; 2. ⁿ
1889	333	Musterós, Albert	Passatge de la Pau, 8.
1904	934	Muntanyola Carné, Antoni	Mallorca, 227.
1892	389	Nadal Lucena, Antoni	Concell de Cent, 377.
1904	908	Nadal Ferrer, Joaquim	Clarís, 25.
1884	1054	Navarro Contreras, Antoni	Aribau, 72.
1884	1179	Navarro Giralt, Joseph	Banys Nous, 20, principal.
1872	27	Nicolau, Joaquim	Escudellers, 70.
1891	361	Nicolau Mulet, Pau	Rambla de Catalunya, 37.
1897	1066	Nicolàs de Salas, Joseph	Baix de Sant Pere, 5.
1902	1113	Nin Devesa, Antoni	Diputació, 275, 1. ^r
1905	990	Niubó, Joseph	Gerona, 13.
1895	837	Noguer Avila, Joan	Plaça del Regomir, 5.
1895	493	Noguera, Lluís	Rambla d'Estudis, 8.

1898	588	Noguera Casabosch, Feliu	Petritxol, 6.
1901	716	Novellas Roig, Francisco	Concell de Cent, 294.
1906	1119	Olivé y Gumà, César	Bilbao, 211, 3. ^r
1887	262	Oliver Castañer, Jaume	Concell de Cent, 346.
1889	325	Oliver Balvey, Jaume	Valencia, 218.
1900	649	Oliver Rodés, Benet	Lauria, 15.
1906	1059	Oliver Bauzà, Joseph	Rambla de Catalunya, 41.
1906	1145	Oliver Rodés, Emili	Rambla St. Joseph, 23, botiga
1878	77	Oller Moragas, Narcís	Rambla de Catalunya, 14.
1880	104	Oller Bosch, Adolf	Passeig de Gracia, 118.
1897	550	Oller Codoñet, Francesc	Pelayo, 9.
1883	193	Oms, Trinitat M. ^a	Ronda de l'Universitat, 33.
1897	535	Ondiviela, Julià	Corts Catalanes, 600.
1903	826	Ordeig Cabot, Joan	Passeig de l'Aduana, 19.
1881	120	Oriola Cortada, Lluís de	Passatge de Colom, 3.
1881	136	Orpi, Ramon	Ausías March, 21.
1901	702	Orriols Artigas, Joseph	
1902	780	Ortega Doria, Eduard	Gerona, 62.
1887	268	Ortelli, Joan	Llibreteria, 9.
1900	629	Ostua, Joseph	Gerona, 65.
1906	1141	Padró, Jaume	Balmes, 26, 1. ^r
1879	91	Pagès, Joseph	Clarís, 22.
1905	1008	Pagès Maristany, Pere	Gaditana, 11 (Masnou).
1904	939	Palau y Simon, Melchor de	Cervantes, 7.
1885	217	Palaudarias, Joseph	Rambla de Canaletes, 8.
1890	347	Palaudarias, Joan	Micer Ferrer, 2.
1906	1078	Palomo y Fort, Joseph M. ^a	Universitat, 1.
1885	307	Paluzie, Juli	Diputació, 337.
1892	404	Paluzie Lucena, Joseph	Diputació, 337.
1906	1147	Papirer Portabella, Carles	Trafalgar, 6, 2. ⁿ
1888	309	Par Tusquets, Joan	Canuda, 26.
1891	373	Par Tusquets, Antoni	Fontanella, 16.
1904	900	Par Tusquets, Alfons	Canuda, 26.
1903	824	Pardo Perariera, Joseph	Avinyó, 7.
1880	608	Parellada, Joaquim	Corts Catalanes, 539.
1903	874	Parellada Naverran, Pau	Casp, 53.
1886	291	Parés, Joseph	Casp, 48.
1903	868	Parés Balari, Joan	Rambla de Catalunya, 97.
1902	795	Parpal Marquès, Cosme	Clarís, 22.

1887	293	Pascó, Joseph	Passatge Permanyer, 9.
1903	853	Pascual Casas, Joseph	Santa Agna, 5.
1907	1186	Pascual Costa, Joan	Ausías March, 21, principal.
1905	1025	Pascual Sagrera, Joseph	Aribau, 7.
1885	197	Pascual Masferrer, Pere	Graciamat, 16.
1900	648	Pastor Noè, Francesc	Rambla de les Flors, 12, 1. ^r
1895	503	Patxot, Rafel	Passeig de la Bonanova, 64.
1903	848	Pedemonte Falguera, Bonaventura	Bailèn, 113.
1881	179	Pedralbes, Ricard	Ample, 11.
1894	465	Pedrerol, Joseph	Plaça d'Urquinaona, 9.
1891	381	Pedret Torres, Joan	Clarís, 48.
1901	677	Peig Avellà, Pere	Princesa, 4.
1906	1084	Peix y Negre, Ricard	Bruch, 84.
1873	49	Pella y Forgas, Joseph	Més alt de Sant Pere, 4.
1892	412	Pella y Forgas, Joaquim	Més alt de Sant Pere, 4.
1904	952	Pella y Tort, Ramon Berenguer	Més alt de Sant Pere, 4.
1892	410	Pellicer Cardona, Joan	Bruch, 84.
1895	479	Pellicer, Joseph	Còrcega, 333.
1899	614	Pellicer Monseny, Leandre	Còrcega, 333.
1891	445	Pena y Costa, Joaquim	Lauria, 123, 4. ^r
1906	1175	Pena y Costa, Joseph M. ^a	Lauria, 84, 1. ^r
1885	233	Penco y Penco, Joaquim	Rambla de Catalunya, 97.
1889	317	Peñasco Vicens, Teodor	Concell de Cent, 351.
1886	247	Peratoner, Amanci	Rambla del Centre, 19.
1902	799	Peray y March, Joseph de	Fontanella, 8.
1905	1041	Perearnau y Casas, Eduard	Bruch, 6.
1905	979	Perelló y Ramon, Eduard	Rambla del Centre, 37.
1880	452	Perés, Ramon D.	Avinguda del Tibidabo, 18.
1903	838	Pérez Capdevila, Enric	Bruch, 21.
1872	42	Permanyer, Joan	Canuda, 41.
1895	497	Permanyer, Ricard	Portaferrissa, 30.
1881	147	Perpiñà, Joan	Passeig de l'Aduana, 1.
1881	148	Perpiñà, Ferran M. ^a	Passeig de l'Aduana, 1.
1905	1204	Peters, William	Pelayo, 42, 3. ^r
1906	1102	Peypoch Perera, Lluís	Aragó, 259, 2. ⁿ
1895	520	Pi y Suñer, Francesc	Rambla de Catalunya, 31.
1900	653	Pi y Suñer, August	Passeig de Gracia, 90, pral.
1903	803	Pi y Morell, Enric	Corts Catalanes, 573.
1903	881	Pibernat Martí, Joan	Avinyó, 8.
1897	548	Picó Campamar, Ramon	Còdols, 16.
1881	288	Pichot, Ramon	Montcada, 21.

1903	814	Piera, Antoni	Passeig de Gracia, 10.
1887	274	Pijoan Serres, Joan	Escudellers, 6.
1889	616	Pijoan, Baltasar	Ronda de Sant Pere, 68.
1905	1028	Pijoan Soterias, Joseph	Ronda de Sant Pere, 68.
1897	545	Pin Soler, Joseph	Passeig de Gracia, 64, 2. ⁿ
1899	557	Pinilla, Jesús	Pelayo, 5.
1906	1103	Pirretes Monrós, Manuel	Aragó, 281, 3. ^r
1881	1142	Pirozzini, Carles	Roger de Flor, 3, principal.
1891	463	Pla Deniel, Narcís	Pelayo, 11.
1887	263	Planas Escubós, Marian	Clarís, 27.
1896	506	Planas Font, Claudi	Passeig de Gracia, 98, 2. ⁿ
1903	890	Planas Calvet, Lluís	Diputació, 237.
1894	461	Planchon, Albert	Passatge d'Escudellers, 5.
1879	1251	Planellas Llanas, Alexandre	Rambla de Catalunya, 67, 1. ^r
1906	1139	Plañxart Vallhonestà, Miquel	Bou de la P. Nova, 13, pral.
1880	110	Pollés Vivó, Bonaventura	Rambla de Catalunya, 72.
1893	436	Pomés Pomar, Rafel	Mercè, 8.
1899	627	Pomés, Artur	Mercè, 8.
1880	94	Pons Riera, Francesc	Plaça de Santa Agna, 13.
1897	961	Pons Freixa, Francesc	Duc de la Victoria, 11.
1901	687	Pons Massaveu, Joan	Lauria, 46.
1896	577	Ponsà Gil, Joseph	Concell de Cent, 314.
1906	1174	Ponsà y Soca, Joan	Bruch, 5, baixos.
1906	1214	Ponsà Soca, Jaume	Bruch, 5.
1874	52	Porcar Tió, Manuel	Dormitori Sant Francesc, 9.
1902	767	Porcel, Ezequiel	Vergara, 12.
1904	923	Posa Vilarasau, Enric	Passeig de Sant Joan, 57.
1902	738	Porta y Nolla, Joan	Duc de la Victoria, 9.
1894	453	Pou, Eduard	Plaça Real, 11.
1897	538	Pous Gomis, Ignasi	Sant Rafel, 33 (S.).
1906	1172	Poveda Escolano, Joseph	Rambla d'Estudis, 8, botiga.
1872	11	Poy, Ramon	Passatge de la Pau, 7.
1895	440	Prat de la Riba, Enric	Rambla Catalunya, 121, 2. ⁿ
1907	1241	Pratmarsó y Soler, Pau	Corts Catalanes, 656, pral.
1900	801	Presilla, Joseph de la	Ronda de l'Universitat, 15.
1907	1222	Prim de Balle, Ignasi	Diputació, 325, pral.
1900	643	Prió, Agustí	Corts Catalanes, 613.
1872	30	Puig Torres, Francesc	Ronda de Sant Pere, 52.
1881	132	Puig Saladrigas, Joan	Ronda de l'Universitat, 29.
1882	166	Puig Subirana, Pere A.	Notariat, 2.
1882	334	Puig Samper, Frederic	Minerva, 6 (G.).

1891	363	Puig y Puig, Rafel	Valencia, 199.
1892	403	Puig Cadafalch, Joseph	Corts Catalanes, 604.
1902	794	Puig de la Bellacasa, Joseph M. ^a	Palau, 3.
1907	1207	Puig Marquès, Rosend	Corts Catalanes, 576, 1. ^r
1894	456	Pujadas Masó, Salvador	Passeig de Sant Joan, 141.
1906	1151	Pujadas Sitjes, Pere	Sant Francisco, 3, 1. ^r
1877	73	Pujol Fernández, Joseph	Plaça de Santa Agna, 9.
1882	151	Pujol, Joseph	Llibreteria, 3.
1899	642	Pujol Brull, Adolf	Passatge Permanyer, 6.
1901	672	Pujol Brull, Joseph	Passeig de Colom, 17.
1907	1259	Pujol Rubió, Joseph	Tallers, 68 bis, 2. ⁿ
1903	1246	Pujols, Francesc	Provença, 257, principal.
1898	835	Quer, Lluís	Concell de Cent, 307, 3. ^r
1886	250	Queraltó, Jaume	Passeig de Gracia, 56.
1876	637	Quintana, Eudald	Clarís, 34.
1890	356	Quintana, Sixte	Ronda de Sant Pere, 16.
1872	7	Rabell, Rafel	Diputació, 297.
1905	1056	Ràfols Trabat, Francesc	Casp, 47.
1878	87	Rahola, Frederic	Corts Catalanes, 642.
1902	790	Rahola, Pere	Trafalgar, 12.
1893	458	Raja, Antoni	Nou de Sant Francesc, 2.
1904	942	Ramon Camps, Felip	Bruch, 44.
1905	974	Ramon y Pascual, Joseph	Trafalgar, 10.
1902	152	Ramonich y de Mas, Lluís	Ronda de Sant Pere, 21.
1882	161	Ramos, Ricard	Passeig de Colom, 1.
1903	866	Ramos, Joaquim M. ^a	Ronda de Sant Pere, 31.
1905	1052	Ramos Masip, Joseph	Cisne, 2 (G.).
1899	592	Raspall, Manuel	Plaça de Santa Caterina, 2.
1881	121	Raventós Puig, Joseph	Princesa, 30.
1890	400	Raventós, Antoni	Ronda de Sant Antoni, 74.
1901	690	Raventós Domenech, Manuel	Bruch, 44.
1884	208	Recolons, Tomàs	Gerona, 1.
1901	679	Regordosa, Marian	Casp, 54.
1898	936	Remolí, Tomàs	Muntaner, 31.
1905	1242	Reñé López, Ramon	Passeig de la Bonanova, 15.
1888	584	Reynés Gurguí, Antoni	Ciutat, 11.
1906	1155	Reynés y Reynés, Pere	Ronda de Sant Pere, 15, 1. ^r
1906	1138	Reynals Mayol, Carles	Diputació, 264, 2. ⁿ
1906	1169	Reynés Amat, Joan	Concell de Cent, 433.

1894	446	Ribas Perdigó, Manuel	Rambla de Catalunya, 11.
1901	683	Ribalta, Joaquim M. ^a	Basea, 42.
1893	1180	Ribas y Ribas, Enric	Rambla Catalunya, 97, pral.
1903	894	Ribas y Ribas, Guillem	Passatge Domingo, 3.
1889	337	Ribera Mallofré, Pere	Plaça d'Urquinaona, 5.
1886	740	Ricart Gualdo, Francesc	Notariat, 7.
1897	530	Riera Gosé, Francesc	Corts Catalanes, 604.
1899	598	Riera Villaret, Antoni	Mallorca, 188, principal.
1894	447	Riley, Benjamí	Valencia, 195.
1907	1184	Ripoll Fortuño, Francesc	Lauria, 9, 2. ⁿ
1880	592	Ristol, Joan	Ausías March, 25.
1890	343	Riu Roura, Bonaventura	Sant Pau, 9.
1891	364	Riudor, Ramon	Casp, 41.
1899	621	Rius Torres, Trinitat	Montcada, 17.
1881	141	Riva, Enric de la	Ronda de Sant Pere, 29.
1883	190	Riva, Benigne de la	Ronda de Sant Pere, 29.
1904	905	Riva, Enric	Plaça de Catalunya, 20.
1895	498	Rivera Cuadrench, Joaquim	Clot, 61.
1877	71	Robert Duran, Domingo	Passatge de la Pau, 10 bis.
1887	277	Robledo, Enric	Concell de Cent, 323.
1875	213	Roca Albiñana, Antoni	Concell de Cent, 308.
1876	1116	Roca y Roca, Joseph	Corts Catalanes, 563, 3. ^r
1882	156	Roca y Guasch, Joseph M.	Bonayre, 2.
1888	312	Roca Heras, Joseph M. ^a	Pelayo, 58.
1889	322	Roca Vallber, Salvador	Plaça de Catalunya, 4.
1901	717	Roca, Joseph	Assalt, 9.
1903	1004	Rodés, Felip	Pelayo, 9.
1897	549	Rodon Oller, Francesc	Lauria, 93, 1. ^r
1880	99	Rodríguez Méndez, Rafel	Passeig de Gracia, 42.
1904	1143	Rodríguez Codolà, Manuel	Diputació, 289.
1906	1109	Rodríguez Fernández, Rafel	Passeig de Gracia, 99, entres.
1888	299	Roig Bergadà, Joseph	Gerona, 18.
1890	339	Roig Puñed, Joseph	Balmes, 127.
1893	437	Roig Tandón, Manuel	Fernando VII, 17.
1894	468	Roig, Emili	Banys Nous, 2.
1897	536	Roig Puñed, Jaume	Balmes, 127.
1899	610	Roig Buxeres, Joseph	Escudellers, 77.
1901	694	Roig Armengol, Ramon	Mallorca, 275, 2. ⁿ
1903	807	Roig, Carles	Palau de Justicia.
1890	380	Rogent Pedrosa, Joseph	Lauria, 28.
1872	8	Romaní, Joan	Bisbe, 2, tenda.

1887	270	Romaní, Antoni M. ^a	Bisbe, 2.
1906	1074	Romaní Guerra, Juli	Passeig de Colom, 19.
1904	963	Romano Mesta, Bernat	Corts Catalanes, 612.
1904	920	Romaña Muntaner, Antoni	Portal de l'Angel, 1 y 3, 3. ^r
1894	451	Romeu Ribot, Ferran	Fortuny, 1.
1891	378	Roquer, Manuel	Fortuny, 13.
1907	1211	Roqueta González, Gonzalo	Garriga, 41, tenda (S. G.).
1895	475	Rosés, Ramon	Plaça de Catalunya, 18.
1903	892	Rosés Arús, Gaspar	Corts Catalanes, 557.
1877	66	Rosich Guardiola, Joaquim	Provença, 243.
1907	1256	Rosich y Enrich, Joseph M. ^a	Universitat, 7, 4. ^r
1889	407	Roura Barrios, Benet	Rambla de Catalunya, 40.
1900	658	Roura, Antoni	Alfons XII, 79 (S. G.).
1901	688	Roura Peypoch, Llorenç	Corts Catalanes, 614.
1904	922	Roura, Xavier	Corts Catalanes, 589.
1898	586	Rouviere Rovira, Conrat	Baixada de Sant Miquel, 1.
1872	38	Rovira Carreras, Romuald	Ataulf, 10.
1899	691	Rovira, Antoni	Mallorca, 255.
1887	326	Roviralta Borrell, Joseph	Travessera, 20 (G.).
1906	1063	Roviralta, Joseph M. ^a	Ample, 24.
1872	1161	Rubio de la Serna, Joan	Rambla Sta. Mònica, 4, pral.
1887	712	Rubió y Lluch, Antoni	Clarís, 7.
1888	1081	Rufasta Banús, Lluís	Canuda, 4, 1. ^r
1901	695	Ruiz Casamitjana, Joseph	Ausías March, 29.
1901	714	Ruiz del Arbol, Emili	Concell de Cent, 306.
1899	596	Rusca, Francesc	Passeig de Gracia, 71.
1881	109	Rusiñol, Santiago	Corts Catalanes, 552.
1883	172	Rusiñol, Albert	Corts Catalanes, 642.
1902	1181	Sa Valle, Raimond de	Passeig de Gracia, 110, pral.
1883	505	Sabadell, Claudi	Diagonal, 462.
1894	455	Sabater Vicens, Enric	Portaferrissa, 21.
1896	513	Sabater Julià, Joseph M. ^a	Plaça de Santa Agna, 7, 1. ^r
1888	285	Sacanella, Emili	Portal de l'Angel, 9.
1906	1060	Sacanella Vidal, Joseph	Balmes, 26.
1903	832	Sagarra, Ferran de	Mercaders, 33.
1881	128	Sagrístà Aparicio, Celestí	Valencia, 246.
1872	5	Sagnier, Lluís de	Corts Catalanes, 617, 1. ^r
1881	1076	Sala Coll, Francisco	Cadena, 7.
1902	786	Sala Ardiz, Joseph	Bruch, 21.
1900	931	Salas, Antoni de	Passeig de Gracia, 39.

1884	486	Saltor, Gil	Corts Catalanes, 558.
1881	122	Salvat, Joseph	Vergara, 11.
1903	896	Salvatella Gibert, Joan	Diputació, 268.
1885	222	Samà, Salvador de	Passeig de Gracia, 11.
1904	956	Samà y de Sarriera, Salvador de	Passeig de Gracia, 11.
1905	1038	Samblancat, Angel	Assalt, 17.
1886	272	Sampere Labrós, Víctor	Mendizàbal, 15.
1886	739	Sampere, Joan	Aragó, 280, principal.
1893	416	Samsó Volart, Joseph	Corts Catalanes, 667.
1872	14	Sanpere y Miquel, Salvador	Passeig de Gracia, 93.
1872	40	Sánchez Comendador, Ernest	Carme, 8, principal.
1895	490	Sánchez Diezma, Jesús	Portal de l'Angel, 19.
1888	288	Sanchis Moscardó, Tomàs	Rambla del Centre, 31.
1905	1009	Sancho Lliteras, Montserrat	Plaça Nova, 6.
1872	16	Sanllehy, Domingo J.	Plaça de Santa Agna, 2.
1902	787	Sanllehy, Carles	Plaça de Santa Agna, 2.
1904	1162	Sanllehy Puig, Joseph	Xuclà, 6.
1885	214	Sans, Miquel	Diputació, 207.
1900	753	Sans Barrera, Pascual	Ample, 39.
1903	823	Sans Gumà, Albert	Lauria, 21.
1904	948	Sans Rossell, Modest	Dou, 5.
1877	72	Santaló Castellví, Pere	Assalt, 32.
1902	727	Santinyà, Francesc	Méndez Núñez, 9.
1887	1203	Santos Vall, Bernat	Corts Catalanes, 550, 3. ^r
1891	1237	Sard y Pers, Antoni	Riego, 67 (S. G.).
1903	1072	Sardà y Ladico, Joan	Passeig de Gracia, 58.
1905	1042	Satorras Macià, Joseph J.	Duc de la Victoria, 15.
1906	1134	Satorras Macià, Francesc	Rambla de Catalunya, 102.
1892	413	Segalà Estalella, Manuel	Provença, 253.
1895	482	Segobia, Francesc	Passatge del Rellotge, 3.
1892	484	Seguí Torrecasana, Abel	Muntaner, 24.
1892	385	Selva, Emili	Plaça Duc de Medinaceli, 7.
1881	146	Sensat Millet, Grau	Plaça de Palacio, 11.
1905	1011	Sensat Millet, Francesc	Plaça de Palacio, 11.
1883	165	Seriñà Masferrer, Joan	Plaça de Catalunya, 3.
1895	652	Sert, Joseph M. ^a	Bruch, 94.
1872	12	Serra Porson, Joseph	Tallers, 22.
1898	566	Serra Pagès, Rosend	Dormitori Sant Francesc, 5.
1900	654	Serra y Serra, Antoni	Rambla del Prat, 21, 2. ⁿ (G.)
1903	820	Serra Pamies, Antoni	Pelayo, 9.
1903	858	Serra Cisa, Miquel	Passeig de Gracia, 81.

1905	1017	Serra Munné, Ramon	Corts Catalanes, 553.
1906	1075	Serra Santa Eularia, Emili	Corts Catalanes, 657.
1888	491	Serraclara, Joseph M. ^a	Avinyó, 34.
1902	732	Serrahima, Primo	Bilbao, 211.
1883	187	Serrallés, Pere	Ciutat, 7.
1907	1248	Serrallach, Narcís	Ronda Universitat, 23, 1. ^r
1882	171	Serrat Izquierdo, Francesc	Ausías March, 25.
1906	1146	Serrat, Joseph	Ausías March, 25.
1904	950	Servià Barnés, Damàs	Carme, 23, 2. ⁿ
1902	983	Sicars, Narcís	Rambla de Sant Joseph, 27.
1880	98	Simon, Francesc	Clarís, 90.
1906	1123	Sobregrau, Joseph C. de	Clarís, 14, principal.
1907	1212	Sol Morera, Emili	Corts Catalanes, 606, botiga.
1907	1213	Sol Roigé, Ramon	Corts, 606, botiga.
1880	117	Solà Vidal, Victorià	Passeig de Gracia, 46.
1888	1067	Solà, Claudi	Ronda de Sant Pere, 5.
1889	327	Solà y de Mas, Antoni	Vergara, 12.
1891	348	Solà Raventós, Jaume	Bilbao, 211.
1896	585	Solà Llenas, Antoni	Lauria, 31.
1896	623	Solà Vergés, Felip	Rambla de Catalunya, 13.
1901	862	Solà Gené, Francesc	Rambla de Catalunya, 69.
1901	692	Solà Guardiola, Francisco de P.	Ausías March, 46.
1903	861	Solà Llenas, Demetri	Diputació, 323.
	955	Solà, Vicents de	Mallorca, 295.
1888	631	Soldevila, Carles M. ^a	Portal de l'Angel, 19.
1897	657	Soldevila, Joan	Rambla de Catalunya, 11.
1906	1171	Soldevila y Cases, Joseph	Gerona, 22, baixos.
1907	1223	Soldevila Vidal, Alvar	Bruch, 55, baixos.
1889	323	Soler Trias, Francesc	Passeig de Gracia, 45.
1896	507	Soler Palet, Joseph	Concell de Cent, 391.
1900	655	Soler Farnés, Salvador	Passeig de Gracia, 39.
1901	981	Soler y Soler, Manuel	Passatge d'Escudellers, 1.
1906	1093	Soler Maymó, Miquel	Canuda, 13.
1906	1135	Soler Julià, Joan	Passeig de Gracia, 52, 1. ^r
1887	275	Soley Gely, Víctor	Rambla d'Estudis, 12.
1879	84	Solsona Aguirre, Miquel	Mendizàbal, 8, principal.
1904	910	Sopena, Ramon	Còrcega, 95.
1886	246	Sormani, Francesc	Ronda de l'Universitat, 21.
1878	777	Sostres Rey, Joaquim	Pelayo, 34.
1902	798	Schierbeck Esclús, Emili	Aragó, 287.
1888	626	Stuard, W. W.	Rambla de Catalunya, 20.

1884	205	Sturzenegger, Jaume	Trafalgar, 19.
1890	558	Suárez Bravo, Francesc	Bruch, 84.
1887	283	Subirà Marquet, Pau	Portal de l'Angel, 12.
1881	134	Subirana, Eugeni	Portaferrissa, 14.
1880	107	Suñé Molist, Lluís	Clarís, 17, entresol.
1879	444	Suñol Gasòliba, Esteve	Bruch, 20.
1888	296	Suñol, Ildefons	Simon Oller, 1.
1895	578	Suñol Pla, Antoni	Casp, 86, 2. ⁿ
1902	773	Suñol Pla, Marcellí	Comerç, 19.
1891	375	Suqué Sucona, Artur	Plaça d'Urquinaona, 12.
1894	544	Sureda Oliveras, Ramon	Pescateria, 2.
1894	454	Sureda Rosa, Pere	Mallorca, 236.
1894	457	Sureda Iglesias, Francesc	Fernando VII, 44.
1892	1249	Surroca Saló, Albert	Lancàster, 2.
1904	949	Talavera Bocio, Emili	Valencia, 264.
1905	1031	Tallada, Ferran	Concell de Cent, 282.
1881	149	Tamburini, Joseph	Lauria, 16.
1881	127	Tarazona, Andreu	Balmes, 25, 3. ^r
1899	556	Tarré y Tarré, Emili	Sobradiel, 4.
1891	398	Tarruella, Joseph	Rambla de Sant Joseph, 37.
1893	438	Tauler, Modest	Concell de Cent, 278.
1877	64	Teixidor Torres, Modest	Fontanella, 10, botiga.
1881	137	Teixidor, Celestí	Passeig de Gracia, 47.
1886	234	Tell Lafont, Guillem A.	Bilbao, 206, principal.
1906	1156	Terradas Brutau, Bartomeu	Clarís, 15, entresol.
1905	1040	Testagorda Figueras, Francesc	Diputació, 306.
1896	508	Tey, Ramon	Bruch, 19.
1902	751	Tey y Mas, Lluís	Gerona, 23.
1877	70	Tintorer Giberga, Joseph	Clarís, 32.
1896	582	Tintorer, Emili	Passeig de Gracia, 39.
1903	863	Tobella Castelltort, Ramon	Assalt, 45.
1879	92	Thomàs Bigas, Joseph	Mallorca, 291.
1886	238	Tomàs Estruch, Francesc	Bonavista, 27 (G.).
1906	1130	Tomàs Andreu, César	Rambla Catalunya, 44, pral.
1898	573	Tona Xiberta, Baldomer	Fernando VII, 43 y 45, 1. ^r
1885	225	Torrabadella, Ricard	Traspalacio, 4.
1872	108	Torras Pascual, Pau	Passeig de Gracia, 44, entres.
1880	102	Torras, Joaquim	Plaça d'Urquinaona, 6.
1891	1082	Torras Ravarté, Francesc	Rambla de Canaletes, 2.
1897	553	Torras Vidal, Joaquim	Fontanella, 10.

1903	844	Torras Capdevila, Romuald	Concordia, 3 (Josepets).
1906	1111	Torras Vilanova, Joan	Còrcega, 394.
1907	1194	Torras Sampol, Ramon M. ^a	Valencia, 264, principal.
1906	1176	Torrendell y Escalas, Joan	Plaça de Letamendi, 27, 3. ^r
1902	791	Torrems, Lluís	Provença, 268.
1904	877	Torres Vilaró, Ramir	Rambla del Centre, 34.
1875	54	Tort y Martorell, Francesc J.	Assalt, 36.
1877	384	Torruella, Santiago	Passeig de Gracia, 39.
1890	341	Tous Mallent, Joseph	Bruch, 23.
1899	597	Triadó Mayol, Joseph	Concell de Cent, 343.
1906	1057	Triana, Andreu	Santa Madrona, 15.
1906	1121	Triana, Joseph Manuel	Rambla de Catalunya, 1, 1. ^r
1893	428	Trilla Tuyet, Vifred	Ronda de Sant Pere, 23.
1893	430	Trilla Tuyet, Joan	Petritxol, 2.
1886	248	Trias, Enric	Fontanella, 19.
1905	1021	Trias y Rumeu, Guillem	Diputació, 249.
1905	1023	Trias Rumeu, Santiago	Diputació, 249.
1905	1013	Trueta, Rafel	Ronda de Sant Pau, 4.
1902	771	Turull, Pau M. ^a	Gerona, 7.
1906	1100	Turró y Darder, Ramon	Notariat, 10.
1872	18	Tusquets de Laforga, Francisco	Còrcega, 304.
1872	163	Tusquets, Joan A.	Mercaders, 24.
1901	670	Tusquets, Joan	Rambla del Centre, 9.
1904	902	Tusquets Prats, Francesc	Barbarà, 17.
1879	176	Tutau González, Joseph	Concell de Cent, 286.
1899	912	Tuyet Bosch, Enric	Archs, 3.
1905	969	Umbert Corderas, Pau	Canuda, 26.
1903	825	Urarte Grases, Ramon	Passeig de Gracia, 101.
1894	467	Uriach, Francesc de P.	Montcada, 20.
1903	806	Uriach Uriach, Trinitat	Unió, 3.
1906	1110	Utrillo, Miquel	Rambla de Canaletes, 5, pral.
1890	711	Vacarisas, Joan	Lladó, 9.
1872	427	Valentí Flaquer, Ignasi	Balmes, 28.
1896	624	Valentí Camp, Santiago	Petritxol, 8.
1907	1191	Valentí Martí, Francesc	Bailèn, 123, 3. ^r
1900	666	Valou y Frago, Julià	Lauria, 15.
1872	34	Valldejuli, Joan	Lancàster, 8, principal.
1872	35	Valldejuli, Antoni	Lancàster, 16.
1873	96	Valle Juanola, Manuel del	Carme, 64.

1874	63	Vallès y Mas, Frederic de	Plaça Duc de Medinaceli, 5.
1876	680	Vallès y Ribot, Joseph M. ^a	Ronda de Sant Pere, 5.
1905	999	Vallet Sabater, Joseph M. ^a	Bruch, 6.
1895	473	Vallina, Ignocent de la	Concell de Cent, 343.
1894	462	Vallhonrat, Pau	Ronda de Sant Antoni, 17.
1900	776	Valls Campaner, Joan	Lauria, 47.
1903	804	Valls Campaner, Lluís	Lauria, 47.
1903	1217	Valls Torres, Joseph	Dou, 14.
1906	1140	Vallmitjana Vallhonestà, Ermengol	Corts Catalanes, 571, 3. ^r
1879	762	Vaudrey, Eugeni	Diputació, 304.
1893	417	Veiret, Joan	Plaça de l'Universitat, 8.
1893	432	Vega March, Manuel	Corts Catalanes, 591.
1901	696	Ventura Pardo, Carles	Diputació, 264.
1901	724	Ventosa Calvell, Joan	Casp, 30.
1879	89	Verdaguer, Alvar	Rambla del Centre, 5.
1889	1090	Verdaguer Callís, Narcís	Montsió, 3 bis. ^r
1902	929	Verdú, Martí	Borrell, 129.
1892	1088	Vergés Barris, Joan	Passeig de Gracia, 35.
1887	278	Via y Via, Valentí	Dormitori Sant Francesc, 11.
1907	1232	Viada y Lluch, Lluís Carles	Valencia, 267, 4. ^r
1903	830	Viader Buxeras, Manuel	Escudellers, 82.
1905	978	Vicini y Burgos, Joan B.	Rambla de Catalunya, 67.
1872	6	Vidal, Aleix	Pòrtics de Xifré, 2.
1872	22	Vidal, Lluís Marian	Diputació, 292.
1872	24	Vidal Torrents, Emili	Montcada, 23.
1879	85	Vidal Valls, Joan	Plaça de Sant Felip Neri, 4.
1880	103	Vidal Jovelli, Francesc	Rosselló, 284.
1898	589	Vidal de Solano, Joan A.	Pelayo, 44.
1903	883	Vidal Puig, Frederic	Rosselló, 284.
1906	1101	Vidal Camacho, Manuel	Ronda de Sant Pere, 10.
1906	1159	Vidal, Vero	Diputació, 278.
1907	1189	Vidal y Riba, Eduard	Balmes, 24, 3. ^r
1884	201	Vidiella, Carles G.	Passatge de Permanyer, 1.
1894	659	Vignerón, Emili	Pelayo, 6.
1894	459	Vila Palmés, Antoni	Ronda de l'Universitat, 23.
1900	668	Vilà Pascual, Venceslau	Rosselló, 267.
1902	728	Vila Font, Joseph	Institut Dr. Ferran (Sagrera).
1904	919	Vila y Taulere, Joseph	Passatge dels Banys, lletra M.
1904	953	Vila Marquès, Fidel	Trafalgar, 6.
1905	995	Vila y Bassols, Lluís G.	Ronda de Sant Pere, 40.
1906	1062	Vila Vendrell, Simó	Corts Catalanes, 613.

1886	242	Vilajuana, Napoleon	Zurbano, 4.
1881	913	Vilallonga, Salvador	Ataulf, 10.
1885	196	Vilanova, Joan	Sant Honorat, 7.
1887	519	Vilanova, Antoni	Paradís, 3.
1883	917	Vilaró Solà, B. Lluís	Passeig de Gracia, 24, 3. ^r
1901	706	Vilaró Artigas, Alexandre	Corts Catalanes, 604.
1884	1201	Vilaró, Ramon	Passeig de Gracia, 24, 3. ^r
1896	512	Vilumara Virgili, Tomàs	Rambla d'Estudis, 10.
1905	1050	Vilumara, Joseph	Montsió, 1.
1872	252	Villar Carmona, Francesc de P.	Trafalgar, 14.
1898	570	Vintró Casallachs, Enric	Corts Catalanes, 571.
1894	542	Vinyas Vidal, Joseph	Diputació, 327.
1883	194	Viñamata, Agustí	Concell de Cent, 351.
1880	354	Viñas Cusí, Frederic	Pelayo, 32.
1907	1221	Viñas Campañà, Jaume	Pelayo, 32, principal.
1907	1231	Viñas Sala, Julià	Corts Catalanes, 536, 2. ⁿ
1881	638	Viñeta Bellaserra, Joseph	Corts Catalanes, 652.
1905	1045	Virgili y Miquel, Antoni	Rosselló, 208.
1875	50	Viura Carreras, Joan	Bilbao, 213.
1905	1020	Vivó Soler, Joaquim	Raurich, 8.
1873	46	Vives Mendoza, Joseph M. ^a	Plaça de Catalunya, 21
1894	471	Vives Llera, Francesc	Aribau, 112.
1894	489	Vives Pla, Francesc	Carme, 42.
1903	871	Vives Ribas, Carles	Call, 19.
1878	466	Volart Pou, Joaquim	Passeig de Gracia, 2.
1894	450	Volart, Felip de	Corts Catalanes, 554.
1900	628	Wertheim, Carles	Baixada de Sant Miquel, 1.
1906	1120	Wild, Ernest von	Archs, 10.
1899	611	Xatart, Telesfor	Campo Sagrado, 27, 1. ^r
1894	448	Zanetty, Joseph F.	Rambla de Catalunya, 7.

Socis transeunts

Any d'ingrés	Núm. d'ordre	Cognoms y Noms	Domicilis
1906	9	Abello Salcedo, Guillem	Casp, 48, 3. ^r
1907	22	Amat Butllau, Antoni	Bruch, 85, 4. ^t
1907	21	Cervera Mata, Càndid	Concell de Cent, 324, 3. ^r
1907	28	Cinúa, Leopold de la	Ronda de Sant Pere, 38, 2. ⁿ
1906	10	Cuesta y Díaz, Joan	Blay, 56, 2. ⁿ
1906	5	Chaffard Masclans, Carles	Méndez Núñez, 11, 2. ⁿ
1907	23	Díaz y Camps, Juli	Bruch, 121, 3. ^r
1904	8	Domenge, Miquel	Valencia, 250, 2. ⁿ
1907	24	Escoda, Simon	Casanova, 28, 1. ^r
1905	3	Esmatjes Guardiola, Gaspar	Canuda, 6, botiga.
1906	26	Ferrà, Miquel R.	Petritxol, 8, 3. ^r
1907	15	Gaillard, Joseph	Hotel Colon.
1907	17	Garcia Cascales, Eduard	Rambla de Catalunya, 60, 2. ⁿ
1906	11	Granados, Enric	Fontanella, 12, 1. ^r
1907	18	Juncosa Tarafa, Pau A.	Corts Catalanes, 558, 2. ⁿ
1902	13	Lasalvi, Marcel	Simon Oller, 3.
1907	19	Lesperut, Eduard	Gerona, 120, 4. ^t
1904	2	Liebe, Albert	Concell de Cent, 308.
1904	25	Llorens Clariana, Joseph M. ^a	Plaça de Letamendi, 30, 1. ^r
1907	14	Mr. Klouman	Passeig de Gracia, 44.
1905	1	Montoliu, Plàcid	Muntaner, 171, 2. ⁿ

1906	7	Noever, Albert	Valencia, 247, 2. ⁿ
1907	16	Obrador Billon, Bernat	Casanova, 26, principal.
1906	4	Ondiviela Garriga, Elias	Corts Catalanes, 596, 1. ^r
1907	27	Pascau, Joseph M. ^a	Hotel Condal
1907	20	Reynoso Vilanova, Pere M. ^a de	Portaferrissa, 10, 1. ^r
1906	12	Sirvent, Joseph M. ^a	Casanova, 50, 2. ⁿ
1907	29	Soler Planas, Joan M.	Portaferrissa, 21, 1. ^r
1906	6	Tallada, Joseph M. ^a	Concell de Cent, 325, 3.

MINISTERIO
DE CULTURA

SECRETARIA DE CULTURA